

Sklenjen obisk državnega poglavarja v Črni gori Običajen osebni uspeh Pertinija in razgovori Andreotti-Mojsov

Govor je bil tudi o zaščiti Slovencev v Italiji

Iz Cetinja poroča
BOJAN BREZIGAR

CETINJE — Predsednik Pertini je kot velik pri-
jatelj končal obisk v Črni gori. Obisk je bil navdu-
šujoč, saj je italijanski predsednik zelo priljubljen in
poznan kot velik in dosleden borec za mir in za pra-
vice. Navdušenje je bilo seveda obojestransko, saj je
nadvse pripravljen sprejeti razvedel tudi italijanskega
gosta in mu potrdil, da je v Jugoslaviji vedno do-
brodošel.

Včeraj si je Pertini ogledal Cetinje, nedanjo pre-

Craxi v Den Haagu

DEN HAAG — Predsednik vlade Craxi je sinoči,
po nedavnih pogovorih z angleškimi in francoskimi
voditelji, nadaljeval svoje »četeče« posvete o kočlj-
vem vprašanju namestitve »evrozstrelkov« in že-
nevske pogajanja, s poletom v holandsko prestol-
nico, kjer se je kratko pogovarjal z ministrskim
predsednikom, demokristjanom Lubbersom. Nizo-
zemska je namreč še zadnja članica NATO, ki ni
sklenila sprejeti ameriške rakete na svoje ozemlje.

Aleksandar Grlićkov o Slovencih v Italiji

LJUBLJANA — »Nepriznavanje
manjšin in reduciranje njihovih pra-
vic, ki so jim zagotovljene z medna-
rodnimi pogodbami, ne govorita o
»strahu« pred manjšinami v nekaterih
deželah, temveč o težnjah, da bi zago-
tovali etnično čiste državno - pravne
celote. To je med drugim poudaril
dr. Aleksandar Grlićkov, član predse-
stva zvezne konference Socialistične
zveze delovnega ljudstva Jugoslavije
v pogovoru za »Dnevnik«.

Dr. Grlićkov je med drugim odgovo-
ril tudi na naslednje vprašanje: »Slo-
venci v Italiji se že dolgo borijo za
globalno zaščito. Nekateri menijo, da
je važno, da so Slovenci v Italiji
močni le gospodarsko, vse drugo pa
je po teh mnenjih manj pomembno.
Kaj mislite o takšnih mnenjih?»

»Te trditve nikakor ne morem spre-
jeti. Seveda ne bi bilo slabo, če bi
Slovenci bili močni gospodarsko, da
pa bi se potrdili kot Slovenci, vsak po-
sebej in kot manjšinska skupina, pa
morajo uživati vse manjšinske pra-
vice. To je tudi smisel globalne zaštite
in interesa matične domovine za njih
in obratno, njihov interes za razvoj in
vrednosti matičnega naroda. Takšno
razmišljanje ni nobena oda nacionaliz-

mu, temveč najširše in najbolj avten-
tično tolmačenje borbe za človeške
pravice in ljudske svobode.»

»Krepitev gospodarske osnove manj-
šine je mogoče le s tesnim sodelova-
njem z matično domovino. Nekateri
jugoslovanski ukrepi so te težnje za-
ustavili, v nekaterih primerih pa smo
šli celo nazaj. Nasprotniki so tako
dobili argument več. Strinjamo se v
oceni, da so naše težave precejšnje,
vendar pa smo tudi prepričani, da bi
nekateri rešitve morale biti selektiv-
nejše. Ali menite, da gre za privilegi-
jo, če za prebivalstvo obmejnega ob-
močja ne bi veljale nekatere omeji-
tve?»

»Mislim, da ne moremo govoriti o
privilegijah takrat, ko gre za rešitve,
ki smo jih sprejeli z mednarodnimi
pogodbami, če nekatere omejitve ne
bi veljale za prebivalce obmejnih ob-
močij. To ni le odnos do meddržavnih
sporazumov, temveč tudi politični in-
teres, da bi tako ohranili in poglobili
sodelovanje z manjšino.»

»V minulih mesecih smo znova opa-
zili oživljanje posameznih idej, da

ROBERT MECILOŠEK

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

S sinočnje seje občinskega sveta Franco Richetti (KD) novi tržaški župan

Franco Richetti

Demokristjan Franco Richetti je od
sinoči novi tržaški župan, šeststrankar-
ska koalicija KD, PSI, PSDI, PRI,
PLI in Slovenska skupnost pa je posta-
la nova vodilna sila (čeprav manjšin-
ska) v tem izvoljenem telesu. Tržaško
občino je od leta 1978 upravljala Lista
za Trst, najprej z enobarnim odbo-
rom, po komisarski upravi pa v koali-
ciji z laiko - socialističnimi strankami.
Richetti, ki je bil prej načelnik
svoje svetovalske skupine, je bil izvo-
ljen v prvem glasovanju. Zanj so gla-
sovali vsi svetovalci nove koalicije, ki

bo v občinski skupščini uživala podpo-
ro 22 svetovalcev na šestdeset, ter sve-
tovalec Tržaškega gibanja Parovel, ki
pa je to svoje stališče utemeljil le kot
osebno priznanje Richettiju, ne pa kot
politično podporo novemu odboru. Ko-
munisti so glasovali za načelnika sku-
pine Calabrio, listarji (razen bivših
odbornikov Bassanija in Frausinove)
in fašisti pa se niso udeležili glaso-
vanja.

Občinski svet je sinoči izvolil tudi
novi občinski odbor, ki ga kot efektiv-
ni odborniki sestavljajo demokristjani
Vattovani, Ponis, D'Alessandro, Ca-
landruccio in Favotti, socialisti An-
ghelone, Jagodic, Agnelli in Seghene,
socialdemokrat De Gioia, republikan-
ec Pacor ter liberalci Trauner, kot
odborniki suplenti pa Lokar (SSk),
Orlando (KD) in Rossi (PRI).

Pred izvolitvijo župana sta svetova-
valca Bassani in Frausinova (slednja
je bila med ustanovitelji melonarske-
ga gibanja) uradno izstopila iz LpT
ter najavila ustanovitev neodvisne
svetovalske skupine, kar so njuni desno
usmerjeni somišljeniki pozdravili s
kričanjem in z žvižganjem.

Novi tržaški župan, ki je ravnatelj
deželnega odbornišтва za šolstvo in
kulturo, je po rodu Tržačan in je
star 45 let. (st)

Včeraj na tiskovni konferenci v Trstu Predstavili 14. ZOI Sarajevo '84

Posnetek z včerajšnje tiskovne konference v časnikarskem krožku v Trstu

V prostorih časnikarskega krožka
v Trstu je bila včeraj tiskovna kon-
ferenca, ki jo je priredilo Združenje
slovenskih športnih društev v Italiji
in na kateri so predstavili 14. zim-
ske olimpijske igre, ki bodo od 7. do
19. februarja 1984 v Sarajevu.

Ob prisotnosti lepega števila časnika-
rev, športnih in političnih delav-
cev, med katerimi smo opazili konzula
SFRJ v Trstu Aleksandra Nikoli-
ća, predsednika SKGZ Borisa Raceta,
predsednika Odbora za telesno kultu-
ro pri SKGZ Tamaro Blažino in dru-

ge, so najprej odprli razstavo na te-
mo »Tisoč razstav v tisočih mestih
sveta«, nakar so predvajali dokumen-
tarni film z naslovom »Sarajevo vas
pričakuje«. Ze iz filmskih posnetkov
je bilo jasno, da je Sarajevo že na-
red za veliko športno prireditev, ki
bo v mesecu februarju osredotočila
pozornost vsega »športnega sveta«.
Objekti so namreč že dokončani, pro-
ge nared. V teku pa so še zadnja
dela za to največjo športno manife-
stacijo, ki je bila kdajkoli v Jugosla-
viji.

Po uvodnem pozdravu predsednika
ZSSSI Oda Kalana sta nato podpred-
sednik izvršnega odbora organizacij-
skega odbora 14. ZOI Sarajevo 1984
Aziz Hadžihasanović in direktor centra
za informiranje sarajevske prire-
ditve Pavle Lukač izčrpno odgovorila
časnikarjem na razna vprašanja.

Tiskovna konferenca je nedvomno
povsem uspešna, zamisel, da so jo pri-
redili v našem mestu, pa je bila vse-
kakor zelo posrečena, saj je pričako-
vati (in to sta tudi ugledna »sarajev-
ska gosta« izrazila), da si bo sarajev-
sko prireditev ogledalo veliko število
ljubiteljev iz naše dežele, kot tudi iz
vse Italije.

Protest proti nameravani ukinitvi družinske doklade

RIM — »Ukiniti družinske doklade pomeni neumnost
in nesprejemljivo stvar,« je dejal glavni tajnik CISL
Carniti, ko je komentiral predlog ministra za delo De
Michelisa. In to je samo ena izmed protestnih izjav, ki
se začnajo dvigovati po vsej Italiji.

Ukinitve družinske doklade bi prizadela okrog 30 od-
stotkov italijanskih družin, in sicer tistih, ki imajo več
kot 26 milijonov lir letnega dohodka. Tako bi na pri-
mer uslužbenec, ki vzdržuje dva otroka in ženo, izgubil
mesечно 60 tisoč lir in letno 720 tisoč lir, kar je že
lepa vsota.

Najrazličnejše organizacije so že pozvale vlado, naj
»ponovno vzame v pretres to vprašanje in naj ga resno
obravnavajo«. Za zavod INPS pa bi bil to že čeden pri-
hranek, kajti samo letos bo moral izplačati za družin-
ske doklade 3.767 milijard, čeprav je blagajna, ki u-
pravlja ta izplačila, presenetljivo aktivna kar za 4.800
milijard.

Sindikalne organizacije ob vsem tem pripominjajo,
da so se z vlado pripravljene pogajati, vendar si vla-
da ne sme dovoliti tako svojeglavih odločitev in se
spuščati v pogajanja na časopisnih straneh. Kajti sin-
dikati ni amortizator družbenih sporov.

Pod taktirko radikalcev nov scenarij za Negrija

RIM — Italijanski parlament le s težavo prikriva
zadrego ob nepredvidenih zapletih zadeve Negri, ki
grozijo, da se bodo spremenili v pravi spektakel v za-
dovoljstvo vsega evropskega ne samo bulvarnega tem-
več celo resnega tiska. Tonijski Negrija namreč zama-
niše, da bi ga ponovno strpali v zapor. Medtem pa
Pannella v Berlinu zagotavlja, da točno ve, kje se na-
haja njegov varovanec. Da bi bila mera polna, radi-
kalni poslanec Spadaccia nedolžno napoveduje, da niso
še zarisali vsega scenarija zadeve Negri.

Kaj torej še čaka Italijo? Sodeč po megleh na-
mihig bodo tokrat radikalci skrbno izbrali najprimer-
nejši scenarij. Kot oder za nenaden Negrijev vstop na
prizorišče bi lahko izbrali evropski parlament v Stras-
bourgu. Morda bi ga lahko celo kandidirali za evrop-
skega poslanca, da bi v še večje težave spravili itali-
janske politične sile v primeru, da bi bil Negri tudi iz-
voljen. Volitve bodo namreč že prihodnje leto. Ni pa
povsem izključeno, da se ne bo Toni Negri obrnil na
evropsko razsodišče v Strasbourgu, ki je že večkrat kri-
tiziralo skrajnosti italijanskega preventivnega zapora.
To je vsaj nedavno izjavil Negri pariskemu »Le Mondeu«.
Vsekakor je za zabavo omikane Evrope poskrbljeno.

Deželni svet ocenil načrt Fincantieri

NA 4. STRANI

Razstava ob 85-letnici Černigoja

NA 5. STRANI

Svetovni rekord v skoku v višino

Svetovni rekord v skoku v višino
(237 cm) Kitajca Zhu Jianhua je
zdržal samo tri mesece. Včeraj je
namreč Jianhua na tekmovalni
v Šangaju za centimeter izboljšal svo-
jo svetovno znamko, saj se je povzpela
na 238 cm. Poskusil je tudi na 240
cm, vendar mu ni uspelo. S tem uspe-
hom se je mladi kitajski atlet od-
dolžil za delen neuspeh v Helsinkih.

Mladinske igre 3 sosednih dežel

V Trstu bodo danes in jutri 10.
mladinske igre treh sosednih dežel,
Furlanije - Julijske krajine, avstrijske
Koroške in Slovenije. V sedmih šport-
nih disciplinah se bo pomerilo kar
231 mladih atletov.

● Grličkov

NADALJEVANJE S 1. STRANI

naj bi bile manjšine — vsaj v sodobni Evropi — že zdavnaj »preživele«. Ali menite, da so take trditve upravičene?»

«Mnenj o »preživelosti« manjšin ni bilo slišati samo v minulih mesecih. Tisti, ki nasprotujejo reševanju vprašanja manjšin, že dalj časa razširjajo to pojmovanje. Vendar pa jih življenje vztrajno demantira. Prav Evropa kaže vrsto nasprotnih primerov, ki pričajo, da vprašanje pravic narodnostnih manjšin še zdavnaj ni »preživelo«.

Proces skupne emancipacije in demokratizacije političnega življenja, razvoj svetovnega procesa socializma, kot tudi velika protikolonialna revolucija so očitno dali močan dodatni impulz narodu za narodnostno osvoboditev in boju manjšin za svoje pravice. Vsekakor gre za enega od nepredvidenih pojavov 20. stoletja, saj je znanost v minulem stoletju že menila, da so ti procesi vsaj v Evropi končani in rešeni. Življenje v različnih družbenih sistemih pa je pokazalo, da ni tako. Znanost si prizadeva razložiti ta pojav, pri tem pa ne bo smela zamujati s popolnimi odgovori in praktičnimi rešitvami.»

«Kaj mislite o depozitu nasploh? V Jugoslaviji namreč precej govorimo, da bi že morali poiskati drugačne rešitve.»

«Depozit je izraz nuje kot posledica zelo hudih domačih gospodarskih težav, še zlasti pa prevlekle zadolženosti in obveznosti zaradi plačila dolgov. V skoraj vseh državah po svetu poznajo omejitve (limite), ko državljan odnašajo devize v tujino in to ne glede na stopnjo razvoja materialnih proizvodnih sil. Ko se bomo izkopali iz najhujših težav, bomo morali poiskati in uresničevati več vzporednih rešitev, ki ne bodo tako preproste in ki ne bodo nasprotovale nekaterim našim mednarodnim obveznostim, kot so maloobsejni promet, o katerem smo tudi že veliko govorili. Kot vemo in kot poročajo sredstva javnega obveščanja, učinki uvedbe pologa niso v skladu s pričakovanji in zato moramo tudi tu — ne samo zaradi maloobsejnega prometa — izdelati bolj prožen in hkrati bolj učinkovit mehanizem.»

«Menimo, da nobena omejitev, niti tista, ki temelji na gospodarskih razlogih, ne more nadomestiti nekaterih načel, o katerih smo zlasti v zadnjem času v tisku precej pisali,» se je glasilo vprašanje.

«Nimam prepričljivih razlogov, da se z vami ne bi načelno strinjal. Restrikcije kot strategija niso bile načeloma nikoli zaveznik gospodarske stabilizacije. Lahko so le popravni izpit za mehanizem, ki si je dovolil porabiti tisto, česar ni ustvaril, ali živeti na tuj račun, kar je pomenilo zadolževanje v tujini. Tudi omejitve v maloobsejnem prometu niso zaveznik politike odpiranja v celoti in še zlasti odpiranja zaradi stikov matičnega naroda s svojimi narodnostnimi manjšinami,» je dejal dr. Aleksander Grličkov.

Minister Spadolini zahteval preiskavo v bataljonu Nembo

RIM — Obrambni minister Spadolini je po obtožbah skupine komunističnih poslancev zahteval takojšnjo in poglobljeno preiskavo o primerih nedopustnega fašističnega poveljevanja vojaške sile pri 183. mehaniziranem bataljonu »Nembo«, ki ima svojo vojašnico v Gradišču.

Šele po preiskavi bo Spadolini odgovoril na vprašanje komunističnih poslancev in navedel disciplinske ukrepe proti morebitnim kršiteljem. Po znavačo razmere v italijanski vojski je bolj malo verjetno, da bodo tudi kaj konkretnega storili. Doprni Mussolinijev kip so brčkone že odstranili, pesmi dvomljive vsebine in brošure, ki jih delijo rekrutom, pa bodo prikazali kot sredstvo za utrjevanje borbene duha in vojaških tradicij bataljona. Glede črne prapora in lobanja bodo že poiskali kak izgovor, da ne bo treba disciplinskih ukrepov.

Novo sporočilo o ugrabitvi mlade Emanuele

MILAN — Na milanski redakciji tiskovne agencije ANSA so včeraj prejeli novo sporočilo o ugrabitvi mlade vatikanske državljanke Emanuele Orlandi. Avtor komunikacije se je ponovno podpisal s imenom Ali »Tucum« Antonov Aleksej Ulusu in se tokrat predstavil kot vodja protikršćanske skupine »Turkesh«, ki se bori za osvoboditev Turčije in ki naj bi dekle ugrabilo.

Libanon, ženevska pogajanja in odprta meja osrednje teme razgovorov Andreotti-Mojsov

CETINJE — Obisk predsednika Pertinija v Črni gori je bil tudi priložnost za politične pogovore, ki sta jih vodila zunanja ministra Giulio Andreotti in Lazar Mojsov. Andreotti in Mojsov sta govorila predvsem o mednarodnih vprašanjih ter obravnavala problematiko Bližnjega vzhoda in ženevskih pogajanj.

V zvezi z bližnjevzhodno krizo, o kateri sta ministra že govorila na kratkem srečanju na madriški konferenci, je Mojsov potrdil, da bi bila Jugoslavija pripravljena sodelovati pri mirovni silah v Libanonu le pod pogojem, če bi bile te sile pod okriljem OZN. Kar pa zadeva vprašanje ženevskih pogajanj je Mojsov izrazil upanje, da pride pred koncem decembra do sporazuma; v nasprotnem primeru je izrazil mnenje, da bi bilo dobro, da bi se pogajanja nadaljevala, tudi če bi se začeli z nametanjem »evroizstrelkov«. Ministra sta tudi izmenjala mnenje o bližnjem zasedanju generalne skupščine OZN, ki se bo začelo v prihodnjih dneh in kjer se bosta ponovno srečala.

Mojsov in Andreotti sta razpravljala tudi o nekaterih vprašanjih v zvezi z dvostranskimi italijansko - jugoslovanskimi odnosi in v tem okviru o zaščiti slovenske manjšine v Italiji. Tudi glede na dejstvo, da se bo Pertini s to problematiko ponovno soočil na svojem bližnjem obisku v deželi Furlaniji - Julijski krajini.

Ob priložnosti tega obiska objavljala beograjska revija »NIN« v svoji današnji številki daljši intervju zunanega ministra Giulio Andreottija o domala vseh važnejših mednarodnih vprašanjih in tudi o nekaterih aspektih dvostranskih odnosov. V zvezi z »evroizstrelki« Andreotti poudarja pobude, ki so jih imele evropske države za začetek ženevskih pogajanj in njihovo angažiranost za uspeh teh pogajanj. Poudaril je, da družji evropske zahodne zaveznike čedalje več stičnih točk in da obstaja v okviru NATO čedalje večje soglasje med evropskimi članicami. Kar pa zadeva Italijo je Andreotti poudaril, da je večina državljanov mnenja, da je treba evroizstrelke namestiti, če ne pride prej do sporazuma v Ženevi.

Andreotti meni, da je to razumela tudi Sovjetska zveza, ki sedaj izboljšuje svoje predloge; predlogi Andreottija gredo v pravo smer, po oceni Italije pa še niso popolni. Vsekakor je treba s pogajanjmi nadaljevati.

O bližnjevzhodni krizi je Andreotti poudaril veliko soglasje, ki je obstajalo, kadar je Italija poslala svoje čete v Libanon. S tem je soglasalo tudi arabsko ljudstvo in sam Arafat je poudaril potrebo po zaščiti številnega prebivalstva. Obstaja tudi politični cilj, je dejal Andreotti, prisiliti tuje sile naj se umaknejo iz Libanona. Do tega umika tujih čet, začeti s izraelskimi, pa ni pri-

šlo in to je po Andreottijevem mnenju zelo zaskrbljujoče.

Zadnje vprašanje pa je namenjeno italijansko - jugoslovanskim odnosom, ki jih Andreotti označuje za zglede in za primer dobrega sodelovanja in uspešnega sodelovanja na sredozemskem območju. Jadran, pravi Andreotti, nas ne deli več, ampak nas združuje. Zunanji minister je v nadaljevanju dejal, da pripisuje Italiji velik pomen odnosom z Jugoslavijo in meni, da je mogoče te odnose še izboljšati in poglobiti na vseh področjih. »Dejstvo, da smo za beležili nov napredek tudi kar za-

deva izpopolnjevanje izvajanja osimskih sporazumov v nelahkem obdobju za naši dve državi in za svet, potrjuje trdno politično osnovo, na kateri to sodelovanje temelji,» je še dejal Andreotti, ki je ob koncu tudi izrazil upanje, da bi gospodarske težave, zaradi katerih je prišlo do začasnih restrikcij za potovanje jugoslovanskih državljanov v tujino omogočile čimprejšnjo ponovno vzpostavitev v čimširšem merilu režima odprte meje, ki je tako značilna za italijansko - jugoslovanske odnose in tako blagodejno vpliva posebno na dežele ob meji.

BOJAN BREZIGAR

Pertini navdušen nad sprejemom

CETINJE — »Vidite kakšen sprejem! Ves sem ganjen! Tukaj me imajo radi, radi imajo Italijo. Če bodo v Italiji slabo ravnali z mano bom pa prišel sem!« To so besede, ki že same po sebi pričajo o navdušenju predsednika Pertinija med obiskom v Črni gori. Tako v sredo kot tudi včeraj so Pertinija povsod prisrčno sprejeli. Ljudje so ga pričakali na ulicah in otroci so mu mahali v pozdrav ter mu klicali: »Sandro, Sandro.« V Baru pa so predsedniški avto dobesedno zasuli s cvetjem.

Včerajšnji predsednikov dan je bil namenjen ogledu Cetinja, nekdanje črnogorske prestolnice, mesta starega 500 let. Pertini si je ogledal državni muzej Črne gore, nekdanjo bivšo kraljevo palačo, ki so jo lansko leto po potresu leta 1979 obnovili. Italijanski predsednik si je z velikim zanimanjem ogledal številne eksponate, od narodnih noš do starega črnogorskega orožja, od dokumentov do slik. Le v sobi, v kateri so slike italijanske kraljeve družine ter portreta Viktorja Emanuela II. in kraljice Jelene se ni zaustavil, ampak je šel hitro mimo slik.

Pred poslopjem cetinjskega muzeja je Pertinija pričakala velika množica in predsednik se je tudi trenutek zaustavil — za obvezno fotografijo — s črnogorskimi fanti in dekleti v narodnih nošah. Sploh je skušal Pertini vzpostaviti čimprisrčnejše odnose z gostitelji in tako je včeraj zjutraj na Sv. Stefanu povabil v svojo rezidenčno jugoslovanske televizijske snemalce, ki so ga čakali na ulici. Italijanski predsednik je navezal z vsemi, s katerimi se je srečal, izredno prisrčne stike, to je nedvomno vplivalo na vzdušje med njegovim obiskom. O tem priča ne

samo pisanje krajevnih časopisov ampak tudi občutek, ki ga ima človek, ko govori z ljudmi na ulici. Tako je mlad novinar titograjske televizije razlagal, da se je Pertini tako zelo priljubil mladini s svojim navdušenjem nad zmago italijanskih nogometašev na »Mundiali« v Madridu. Pilot helikopterja milice, ki je spremljal obisk, je dejal, da jugoslovansko ljudstvo vidi v Pertiniju predvsem doslednega borca za mir in za pravice.

Tako se je Pertinijev obisk končal na letališču v Tivtu, kjer je Pertinija v njegovo veliko presenečenje pričakala četa kotorskih mornarjev v nekaj sto let starih nošah, in se je od italijanskega gosta poslovil predsednik predsedstva Jugoslavije Mika Špiljak, ki mu je želel vse najboljše za njegov 87. rojstni dan. »Hvala. Želim vse najlepše jugoslovanskemu narodu! In spomnite se še name!« je dejal Pertini.

Špiljak mu je še zaklical: »Kaj naj vam še rečem? Vse najlepše vam je že povedal jugoslovanski narod!« Tako, po obsevu in bučnem aplavzu je Pertini odpotoval. Bil je to prvi obisk italijanskega predsednika v Črni gori, predsednika, ki je kljub svojim letom prinesel novega mladega duha, volje do življenja v prijateljstvu in sodelovanju, vere, da se zgodovina, ko je italijanski okupator teptal tla Črne gore, in so se hrabri italijanski vojniki temu uprli in se opredelili za sodelovanje s črnogorskimi partizani, ne ponovi nikoli več. Iskati je treba stičnih točk in težiti k čimvečjemu sodelovanju in prijateljstvu je sporočilo, ki ga pušča Pertinijev obisk. (bbr)

Razhajanja med ministri o proračunskih črtanjih

RIM — »Premor za razmislek«, je neki minister ocenil včerajšnjo sejo ministrskega sveta, na kateri bi morali zmanjšati javne stroške in poiskati nova denarna sredstva za državo, da bi za kakih 40 tisoč milijard lir zmanjšali primanjkljaj v proračunu za leto 1984. Ob tej bajni vsoti je povsem logična ugotovitev, da je predvideni primanjkljaj za leto 1984 kar 120 tisoč milijard lir in ne le 80 kot je v svoji programski izjavi navedel Craxi, ki je ta znesek ocenil kot skrajno mejo možnega primanjkljaja.

Na dnevnem redu ministrskega sveta so bila torej črtanja v pokojniškem skrbstvu, zdravstvu, šolstvu in celo obrambi, vsaj po izjavah ministra za proračun Pietra Longa. V bistvu pa ni ožji ministrski svet, ki mu ni zaradi obiska v Jugoslaviji prisostvoval zunanji minister Andreotti, sklenil nič konkretnega. »Črtanja« so odložili na prihodnjo sejo ministrskega sveta, ki bo 29. septembra.

Potrdili so le višje telefonske in poštne tarife, ukinitve ali okrnitev družinskih doklad za srednji sloj, niso pa spregovorili o morebitnem premoženjskem davku, ne o novih davkih in taksah. »Črtanja« niso utegnili konkretizirati zaradi razhajanj v vladni večini. Vsaka stranka namreč brani svoj družbeni razred, svoje cehe in centre pritiska, ki tako ali drugače predstavljajo njen volilni revir.

R. G.

Na seji predsedstva CK ZKJ Spodbudni rezultati utrditve gospodarstva

BEOGRAD — Na razširjeni seji predsedstva CK ZKJ so pod vodstvom Dragoslava Markovića in ob navzočnosti najvišjih funkcionarjev federacije proučili politični in gospodarski položaj v državi ter naloge ZK in drugih subjektivnih socialističnih sil. Uvodno izvajanje je imel sekretar predsedstva CK ZKJ Nikola Stojanović.

Na seji so poudarili, da se v prizadevanjih delavskega razreda in delovnih ljudi v otežkočenih notranjih in zunanjih ekonomskih pogojih združuje industrijska proizvodnja, bistveno narašča izvoz na konvertibilno področje, zboljšuje se plačilna bilanca in zagotavlja zunanja likvidnost države. Pomembni so tudi rezultati v kmetij-

stvu, turizmu, zaposlovanju in na drugih področjih družbenoekonomskega razvoja. Opaziti je pozitivna premikanja tudi na področju investicij ter skupne in splošne porabe, čeprav premiki še niso povsem zadovoljivi. Velik del delavcev, delovnih ljudi in občanov si veliko prizadeva za izpolnitev nalog in ciljev politike ekonomske stabilizacije, priča pa tudi o njihovi pripravljenosti, da z lastnim delom premagajo nakopičene težave. (dd)

□ POREČ — Po obisku v Sloveniji so častniki iz dežel delovne skupine Alpe - Jadran včeraj prispeli na Hrvaško, kjer so si v Poreču ogledali turistične znamenitosti.

Pogovor z uglednim voditeljem »Chile democratico«

Pot k demokraciji s solidarnostjo sveta

TRST — »Pinochetov propad nima poti nazaj, ker je zagrešil nad svojim narodom preveč neopustnih zločinov in je privlekel gospodarstvo Čila na rob katastrofe, če ne že čez,« nam je ugodoma dejal Homero Julio, ugledni pravnik, socialistični voditelj, ožji Allendejev sodelavec in čilski veleposlanik v Romuniji od 1970 do 1973, kjer ga je doletel fašistični državni udar v domovini, kar mu je očitno tudi rešilo življenje. Sedaj je član izvršnega odbora organizacije »Chile democratico«, ki ima svoj sedež v Rimu in združuje na mednarodni ravni 8 levičarskih strank Čilencev v izgnanstvu.

Organizacija izvršuje 4 vloge, nam je razložil Julio: vzdržuje stalne odnose z vsemi demokratičnimi državami, z OZN in njenimi ustanovami, z EGS in evropskim parlamentom in predstavlja torej nekako »protizunanje ministrstvo«; koordinira delovanje organizacij za solidarnost s Čilom po vsem svetu; predstavlja stičišče vseh čilskih političnih sil v izgnanstvu (tudi za KD in druge zmerne sile, ki niso uradno včlanjene); vzdržuje tesne stike med opozicijskimi silami v izgnanstvu in v tlačen domovini.

»Vojaška diktatura ne bo padla še jutri, a prav gotovo se ne bo držala do 1989, kot sama trdi,« poudarja Julio, ko pojasnjuje sicer zapletene raz-

mere v domovini. Tam je Pinochet ostal osamljen, ker je s svojo blazno politiko prepuščanja proste roke špekulacijam domačega in tujega kapitala po receptu čikaškega ekonomista Friedmana, uničil gospodarstvo in si nakopal sovraštvo tudi poslovnih krogov, poleg tradicionalne opozicije, kateri se je v letih pridružila KD, Cerkev in zmerne sile. Zato se je ustvarila v Čilu široka fronta, »Demokratsko zavestništvo«, ki je priredila že 5 množičnih protestnih manifestacij, kljub terorju Pinochetove soldateske.

Čilenci v domovini morajo sami izbirati prave poti in oblike boja za to, in to že delajo, saj skupina pravnikov (prej 24, zdaj več kot 100) vseh prepričan pripravlja načrt ustave. »Nadaljevati je treba z množičnimi manifestacijami vsak mesec, da si odpiramo nove možnosti prodora in zrušimo fašizem. Gverila, zaradi zgodovinskih in zemljepisnih pogojev ne more voditi k uspehu, a spričo razmer le v žrtvovanje.«

»Solidarnost, ki smo jo ob tej desetletnici udara doživeli po vsem svetu, v Italiji in tudi v našem mestu, nam včasih nov pogum, da bomo kmalu potegnili Čile iz ruševin in spet zadihali svobodo in enakopravno sodelovanje z vsemi narodi sveta,« je zaključil ugledni čilski voditelj.

(Zapisal LUCIJAN VOLK)

Homero Julio

Nevarnost neposrednega merjenja moči med Moskvo in Washingtonom

Supersili vse bolj vpleteni v libanonsko krizo

Sovjetska vojska v stanju pripravljenosti? - Boji za strateško pomembno mesto Suk el Garb
Dve raketi zadeli smodnišnico italijanskih enot

BEJRUT — Ali bo libanonska kriza izzvala še ostrejšo konfrontacijo med supersilama in privedla Moskvo in Washington do neposrednega merjenja moči? Vprašanje se zastavlja po zadnjih novicah z Bližnjega vzhoda, kjer se ZDA s svojim topništvom vse bolj angažirajo v zadrževanju ofenzive družov proti Bejrutu, Sovjetska zveza pa je s svoje strani okrepla pomoč Siriji.

Napetost v Libanonu, ki vse bolj postaja eno najnevarnejših kriznih žarišč v povojnem času, je dosegla tolikšno stopnjo, da je baje tudi Moskva odredila pravno stanje za svoje sile v južnih predelih države. Tako vsaj trdi britanski list «Daily Express», ki se sklicuje na sicer nepotrjene vesti iz Bejruta. Po poročanju britanskega dnevnika naj bi bile sovjetske enote v južnih predelih države v alarmnem stanju prve stopnje, medtem ko naj bi bili sovjetski vojaški svetovalci v Siriji v stanju izredne pripravljenosti. Zaradi prisotnosti ameriških ladij na Bližnjem vzhodu naj bi pospešila svojo dejavnost tudi sovjetska flota.

Napetost, ki jo je izzvala libanonska kriza, pa se odraža tudi v nastopu ameriškega predsednika Reagana, ki je včeraj v razgovoru z novinarji neposredno

obtožil Sovjetsko zvezo, da igra negativno vlogo v libanonski krizi. Reagan je tudi dodal, da je prisotnost ameriških marincev v sklopu mednarodne mirovne sile absolutno potrebna, da se naredi konec agresiji, ki jo podpira Sovjetska zveza. V isti sapi je šef ZDA dodal, da «sovjetske sile negativno vplivajo na Damask, ki bi si s svoje strani hotel prisvojiti del Libanona». Reaganove izjave so najbrž odgovor Moskvi, ki je v prejšnjih dneh večkrat odstro napadla mednarodno mirovno silo v Libanonu.

Medtem ko se vnema besedna bitka med supersilama, je na libanonskem bojišču iz dneva v dan bolj vroče. Druzi Valida Džumblata so prejšnjo noč spet začeli z ofenzivo proti strateško pomembni vasi Suk el Garb, vendar vse kaže, da jim še ni uspelo zlomiti odpora redne libanonske vojske, ki lahko računa na pomoč ameriškega topništva. Po poročilih libanonskega radia so se namreč topovi ameriških križark prejšnjo noč spet oglašili, da bi zaustavili napredovanje Džumblatovih enot.

Med obstreljevanjem Bejruta pa sta dve raketi zadeli tudi smodnišnico italijanske odprave v Libanonu. Vnel se je silen požar.

Okoli 2.000 ljudi je včeraj uprizorilo v Bejrutu pred ameriškim veleposlaništvom demonstracijo za mir v Libanonu (Telefoto AP)

Termometer politične temperature v Zahodni Nemčiji

BONN — V nedeljo, 25. septembra, bodo v dveh zahodnonemških deželah, v Hessnu in Bremnu, volitve v deželni parlament. Deželne volitve so pogosto barometer političnega «vremena» tudi v širšem prostoru zvezne republike, zlasti v sedanjem trenutku, ko se Nemci zapletajo v čedalje ostrejši spopad zaradi raket in delavci zase dajo ladjedelnice.

Sicer pa med deželama Hessen in Bremen ni dosti podobnosti, razen dejstva, da sta oba ministrska predsednika socialdemokrata. Hessen je druga najbogatejša dežela z dokaj nizkim odstotkom brezposelnosti, medtem ko ima svobodno hanzeatsko mesto Bremen s 13,4 odstotka najvišji odstotek brezposelnih v državi. Z množičnimi odpusti v ladjedelništvu se bo ta odstotek še povečal.

Razloček med deželama je tudi v tem, da so bile zadnje deželne volitve v Bremnu pred štirimi leti in da so imeli socialdemokrati na čelu s predsednikom senata Hansom Kosch-

nickom absolutno večino v deželnem parlamentu ali senatu, medtem ko so bile deželne volitve v Hessnu pred enim letom in je ministrski predsednik socialdemokrat Holger Boerner, čeprav ima SPD v deželnem parlamentu manj sedežev kot CDU. To je ustvarilo položaj, ki so ga politični komentatorji krstili z izrazom «chessenske razmere». Na lanskih deželnih volitvah septembra je CDU dobila 45,6 odstotka glasov, SPD 42,8 odstotka, zeleni 8 odstotkov in liberalci (FDP) samo 3,1 odstotka.

V skladu z ustavo lahko pošlje v zvezni parlament Bundestag ali v deželne parlamente svoje poslance samo tista stranka, ki je dobila vsaj pet odstotkov glasov na volitvah. Ker so lani v Hessnu dobili liberalci samo 3,1 odstotka glasov, niso prišli v parlament. Ostali so CDU, SPD in zeleni. Zeleni so rajši podprli SPD, četudi so se socialdemokrati izogibali tesnejšim stikom in usklajevanju politike z njimi. Med strankama je bilo dosti

več nezaupanja kot sodelovanja in ko je v deželnem parlamentu v Wiesbadnu prišlo do glasovanja o proračunu, zeleni niso hoteli podpreti socialnih demokratov. CDU je kot opozicija zahtevala, naj ministrski predsednik Boerner nemudoma razpiše nove deželne volitve. Ta pa se je bal, da bi pod vtisom prepričljive zmage CDU - CSU na zveznih volitvah 6. marca ljudje rajši glasovali za CDU. Zato je zavlačeval z volitvami do zdaj, ko je Kohlova zmaga že nekoliko zbledela. Socialdemokrati si najbolj želijo, da bi odobrili absolutno večino, po možnosti tako, da bi zelenim odvzeli toliko glasov, da ne bi prišli v deželni parlament.

Povsem drugačno pot ubira Boernerjev nasprotnik, frankfurtski župan Walter Wallmann (CDU). Zaveda se, da bi spet nastala pat pozicija, če bi zeleni prišli v parlament in bi liberalci ostali zunaj. Zato se je odločil za zelo tvegano potezo na hessenški politični šahovnici. Pred kakimi

štirinajstimi dnevi je začel javno razglašati: «Vsak glas za liberalce (FDP) je tudi glas zame.»

Hans Koschnick, predsednik senata najmanjše dežele ZRN, Bremna, ki že šestnajst let vodi to socialdemokratsko trdnjavo, bi bil lahko še pred nekaj tedni brez strahu za absolutno socialdemokratsko večino pričakal deželne volitve 25. septembra.

Zdaj pa ni več tako zanesljivo, da bo SPD ohranila absolutno večino. Zaradi množičnih odpustov v ladjedelnicah se je jeza delavcev in njihovih družin precej obrnila tudi proti Koschnicku, ker da se ni v boljših časih dovolj brigal za prihodnost ladjedelniške industrije. Prav lahko se zgodi, da bo SPD izgubila absolutno večino in da bo morala potem razmisliti, s kom bo šla v koalicijo. Ena možnost so liberalci (FDP), ki so na deželnih volitvah pred štirimi leti dobili nad 10 odstotkov glasov in so kratom.

Bonn podpira Reaganove predloge o evroizstrelkih

BONN — Po obisku britanskega premiera Margaret Thatcher in tik pred prihodom italijanskega ministrskega predsednika Craxija v Bonn, je zahodnonemški zunanji minister Genscher uradno podprl nove ameriške predloge o evroizstrelkih.

Po izjavah šefa zahodnonemške diplomacije pomembni novosti ameriških predlogov sta dve: dejstvo, da bi pri preračunavanju ravnovesja vsteli tudi bombnike z jedrsko oborožitvijo med orožje srednjega dosega in dejstvo, da v ta okvir ne bi vključili sovjetskih raket SS 20 v Aziji. Istočasno pa naj bi zahod namestil v Zahodni Evropi manj raket perishing 2 in cruise od predvidenih, odvisno pač od števila, ki bi ga predvideval morebitni sporazum s SZ.

Po mnenju zahodnonemškega ministra je Washington s tem predlogom, ki ga bo Reagan najbrž podrobneje razčlenil v ponedeljek med govorom v generalni skupščini OZN, dokazal veliko prožnosti in pripravljenosti za sporazum.

Jedrska energija edina alternativa

NEW DELHI — V indijski prestolnici se je včeraj ponoči zaključil 12. svetovni kongres o energetskih virih. Tudi zadnji posegi so potrdili pečat, ki ga je kongres zadobil takoj ob začetku, tako da nekateri že govorijo, da gre za pravi plebiscit v prid jedrske energije.

Že v svojem uvodnem govoru je indijski premier Indira Gandhi naglasila, da lahko predstavlja alternativo nafti samo jedrska energija. Vsi drugi alternativni viri, kot je na primer sončna energija, niso namreč še na razpolago in se bo o njih lahko razpravljalo šele čez petdeset let.

Predlog Indire Gandhi je takoj sprejela večina tujih delegacij, zlasti pa članice EGS. Tudi predstavniki Sovjetske zveze so časnikiarjem izjavili, da pozitivno ocenjujejo predlog izkoriščanja jedrske energije.

V Atenah zasedanje EGS

BRUSELJ — Danes in jutri bodo v Atenah zasedali ministri Evropske gospodarske skupnosti. Tokrat bodo razpravljali o vprašanjih energetskih virov in industrije. Srečanja, ki bodo na pobudo grške vlade, se vključujejo v pogajanja med članicami skupnosti o reformi EGS. Nekateri opazovalci menijo namreč, da bo na zasedanjih tudi govor o predlogih finančne reforme znotraj skupnosti.

Danes bi se morali ministri okvirno dogovoriti za skupno politiko pri reševanju vprašanja energije. Za jutri pa so napovedani pogovori o nekaterih industrijskih področjih kot so informatika in biogenetika.

□ ATENE — Indijski premier Indira Gandhi je včeraj dospela v grško prestolnico, kjer se bo mudila štiri dni na uradnem obisku. Indira Gandhi so na letališču sprejeli Andreas Papandreu in grški zunanji minister Charalambopoulos.

V Argentini posledice izgubljene vojne proti Veliki Britaniji

BUENOS AIRES — Po podatkih iz zelo zanesljivih virov naj bi v prihodnjih dneh stopilo pred argentinski višji vojni svet kar 14 častnikov, ki bodo morali odgovarjati zaradi svojega «obnašanja» med vojno proti Veliki Britaniji za nadmoč na Falklandskih otokih. Prav danes bi morala preiskovalna komisija, ki je bila zadolžena, da razišče politične in strateške odgovornosti pri vodenju bitke. Edini civilist, ki je bil soudeležen v preiskavi, je bivši zunanji minister Costa Mendez. Sicer pa v poročilu te posebne komisije ni nobenih kritik na odločitve, da si Argentina z orožjem spet pridobi suverenost nad Falklandskimi otoki, tako da je to preiskovalno dejanje nekakšen zapozneli izbruh jeze, da je Argentina vojno izgubila.

Marcos grozi z obsednim stanjem

MANILA — Filipinski predsednik Ferdinando Marcos je včeraj zagrozil, da bo ponovno uvedel obsedno stanje, s katerim je državi že vladal med leti 1972 in 1981. V govoru, ki sta ga predvajala tako radio kot televizija in to le nekaj ur po zaključku ene izmed najostrejših manifestacij v 18 letih Marcosovega režima, je filipinski predsednik izjavil proti opozicijskim silam: «Ne prisilite me, da odredim ukrepe, ki jih že dobro poznate, ker, če bo nujno, bom to storil.»

Z grožnjo je Marcos odgovoril na množične proteste, ki so se v sredo ob žalovanju za umorjenim voditeljem opozicije Benignom Aquinom, odvijali po vseh večjih filipinskih mestih. Do velikih manifestacij je prišlo zlasti v Manili, kjer je nekaj tisoč študentov s pomočjo molotkov in ročnih bomb skušalo vdreti v predsedniško palačo. Na akcijo so vojak in orožniki odgovorili s streljanjem. Po dosedanjih podatkih je bilo pri tem ubitih 11 ljudi, nad dvesto pa jih je bilo ranjenih.

Medtem je ameriški predsednik Reagan izjavil časnikiarjem, da kljub napetemu stanju vsekakor ne misli odložiti obiska na Filipinih, ki sodi v okvir njegovega novembrskega dvotedenskega potovanja po Aziji. Odložitev obiska bi, po Reaganovem

mnenju, lahko zelo škodila filipinsko-ameriškim odnosom in zapletla politično vprašanje pristojnosti ameriških vojaških baz na Filipinih.

Na sliki (Telefoto AP): Zažgani avtobusi v filipinskem glavnem mestu

Nova afera v mehiškem naftnem sindikatu

Vroča kri med sindikalnimi voditelji

CIUDAD MEXICO — Aresti, ugraditve, skrivnostne smrti, obtožbe vseh vrst pretresajo te dni mehiški naftni sindikat, ki je v državi daleč najbolj pomemben in bogat ter tesno povezan z ustavno revolucionarno stranko. Eden izmed najbolj vplivnih funkcionarjev sindikata Hector Garcia Hernandez je namreč pod točo obtožb, ki prihajajo s strani pravih «gospodarjev» sindikata Salvadora Camacha in Joaquina Hernandeza Galicie. Oba namreč trdita, da je Hernandez poveljal razne papirje in si prislužil kar 10 milijard lir.

Garcia Hernandez seveda vse to zanika in obtožuje oba voditelja naftnega sindikata, da sta onadva odgovorna za ogromne špekulacije pri operiranju s fondi sindikata samega. Vendar vplivna možakarja nista izgubljala časa: najela sta krepka moška in ju poslala v ameriško me-

sto McCallen, kjer se je Hernandez skrivljal, da poskrbita za njegov «povratek» domov. Nato sta sindikalista izročila mehiškemu sodstvu. V zaporu je Hernandez okrepil svoje obtožbe in opominja, da bi ga lahko tudi ubili. Prav pred par dnevi je neki drugi sindikalist umrl v prometni nesreči, zanimivo pa je, da je imel v hrbtu tri «luknje».

Tudi mehiško sodstvo se je vrglo nad Hernandeza in mu zaplenilo neverjetno število nepremičnin in tekočih računov. Ostala dva sindikalna voditelja pa preiskovalci puščajo na miru. Tako Galicia kot Camacho namreč zatrjujejo, da sta nedolžna in da sta mehiškemu režimu naredila že precej uslug ter realizirala veliko socialnih del, seveda s fondi naftnega sindikata. In vse to je še tudi res, kajti v zadnjih dvajsetih letih je sindikat zelo pomnožil svoje naloge in vpliv-

nost, tako da mu tudi državna naftna družba «Pemex» zaupa vsa naročila in ima celoten pregled nad novimi delovnimi mesti v naftnem sektorju.

O tem naj priča izveček iz intervjuja, ki ga je Galicia dal februarja letos neki specializirani reviji, kar dodatno opredeljuje in ponazorjuje moč sindikata: «Predsednik republike mora biti zlepa ali zgrda naš prijatelj, ob tem pa ni važno, če so vlade v začetku proti nam, samo da pozneje postanejo naše prijateljice».

To je že drugič v nekaj mesecih, da je mehiški naftni sindikat na prvih straneh časopisov. Pred dvema mesecema je bivši predsednik družbe «Pemex» končal v zaporu, ker naj bi bil po nalogu predsednika države Portilla preveč plačal za nakup dveh ladij za prevoz plina.

Deželni svet: načrt Fincantieri je potrebno primerno spremeniti

Deželni svet Furlanije - Julijske krajine se je na včerajšnji seji soglasno izrekel, da je treba načrt finančne družbe Fincantieri o nameravani zdražitvi v eno samo družbo IRI vseh javnih podjetij civilnega in vojaškega ladjedelskega sektorja, primerno revidirati. V tem smislu je soglasno izglasoval resolucijo, s katero obvezuje deželni odbor, naj v dogovoru s parlamentarci, krajevnimi upravami ter družbami in podjetniškimi silami nastopi pri osrednji vladi za spremembo tega načrta, ki močno škoduje tržaskemu in tržiškemu gospodarstvu.

Izglasovanje resolucije je sad obširne razprave v deželni skupščini, v katero so posegli predstavniki vseh političnih sil; vse posege je povezovala velika zaskrbljenost za usodo deželnega ladjedstva, ki bi utrpel velikansko škodo kolikor bi prišlo do uresničitve sedanjega načrta Fincantieri; v posegih predstavnikov posameznih strank so prevladovali različni ton, saj so stranke pereči problem ocenjevale in analizirale z različnih zornih kotov. Soglasno pa je bila izražena volja, da se mora za rešitev problema ustvariti čim širša solidarnost med vsemi političnimi silami, ki je že na včerajšnji seji obrodila pr-

vi rezultat z izglasovanjem enotne resolucije, ki je sad združitve treh podobnih dokumentov; ki so jih predstavili KPI, LPT ter stranke večine. Za primerno revizijo načrta Fincantieri so se stranke zavzele zato, da bi s tem postavile osnovno tehnično menedžersko, produktivno in finančno sanacijo in utrditev sektorja, ki je s političnega in zgodovinskega vidika življenjske važnosti za našo deželo. Poleg tega bi treba načrt primerno spremeniti, da bi bilo zagotovljeno finansiranje celotnega ladjedelskega in pomorskega sektorja v prihodnjem desetletju in da bi bili pri preureditvi in znižanju produktivne in zaposlitvene ravni v primerni meri upoštevani obstoječi pogoji v deželni zgodovinski, politični in gospodarski stvarnosti.

Revizija načrta bi tudi bila potrebna zato, da bi dežela ohranila tradicionalno in utrjeno vodilno vlogo v motorskem in ladjedelskem sektorju ter da bi se Tovarni velikih motorjev (GMT) zagotovilo del tržišča v motorskem sektorju.

Ko je govor o tem vprašanju je velike važnosti tudi vloga, ki jo za razvoj sektorja morajo imeti državne soudeležbe; na včerajšnji seji je bilo poudarjeno in nato tudi potrjeno

v sprejeti resoluciji, da morajo le-te zagotoviti kvalificirano prisotnost na deželni ravni na novih in tehnološko naprednih področjih. V resoluciji se nadalje poudarja, da je treba ohraniti produktivno raven v tržaški železarni Terni in zaščititi obstoj in vlogo družbe Lloyd Triestino; nazadnje pa se deželni odbor obvezuje, da bo priredil konferenco o pomorskem gospodarstvu, ki naj v prvi vrsti prouči vprašanja ladjedstva, pristanišč in pomorskih zvez ter tretjo konferenco dežel o državnih soudeležbah.

Drugi del včerajšnje deželne seje je bil posvečen obširni razpravi o Karniji, oziroma o vzrokih hudega neurja in ukrepih za odpravo škode, ki jo je povzročilo.

Tudi miljski občinski svet zavrnil načrt Fincantieri

Miljski občinski svet je predsinodnim izglasoval protestno resolucijo v zvezi z načrtom Fincantieri o preustroju državnega ladjedstva, ki predvideva nadaljnjo okrnitev zaposlenosti v Tovarni velikih motorjev (GMT), ladjedelnic Italcantieri in Tržaškem arzenalu Sv. Marka.

Resolucija uvodoma ugotavlja, da soroden načrt (Finsider) ogroža štedenjsko železarno Terni, ki naj bi jo postopoma celo zaprli, da pa obstaja podobna nevarnost tudi za Tržaški Lloyd. Načrt Fincantieri, je rečeno, sploh ne upošteva, da se ladjedelske, železarske, pomorske in pristaniške dejavnosti vzajemno dopolnjujejo; zaradi tega bi vlada s sprejetjem obeh načrtov IRI povzročila pravi polom v tržaskem in tržiškem gospodarstvu, ki sta že tako in tako v hudi krizi. Sledi očitek vladi, da kljub spreje-

tim obvezam ni propadle ladjedelnice Alto Adriatico dala nadomestiti s kako drugo proizvodno panogo.

Resolucija obvezuje občinski svet in odbor, da dosežeta od vlade in holdinga Fincantieri revizijo načrta o preustroju ladjedstva ter obvezo, da bo sedež nove družbe, ki bo nastala s spojitvijo štirinajstih ladjedelnic, v Trstu. Obvezuje ju tudi, naj si prizadevata za ustanovitev enotnega organizma, ki naj bi pred parlamentom, vlado in ministrstvom za državne soudeležbe učinkovito branil gospodarske interese teh krajev; v organizmu naj bi bili predstavniki političnih, družbenih in sindikalnih sil s Tržaškega in Goriškega ter zastopniki krajevnih ustanov in dežele. Pred odobritvijo resolucije so skupščini spregovorili člani tovarniških svetov GMT, TASM in ITC.

Na začetku seje je župan Bordon sporočil, da je nadzorni odbor dokončno odobril sklep občinske uprave o lotizaciji in podpisu konvencije za uresničitev turističnega pristanišča Marina Muja, kar pomeni, da ni zanj nobene zapreke več. Prihodnja seja občinskega sveta bo 5. oktobra.

● **Tajništvo Kmečke zveze obvešča**, da je za letošnji tradicionalni izlet, ki bo v soboto, 15., in nedeljo, 16. oktobra, v Istro in na otok Krk, prostih še nekaj mest.

Razstava grozdja v Lonjerju

Jutri in v nedeljo, 24. in 25. septembra, prirejata KD Lonjer - Katinara in ŠD Adria vsakoletno razstavo grozdja, katere se bodo tudi letos udeležili vinogradniki iz Lonjerja in s Katinare, da bi razstavili svoje pridelke.

Tako bo v soboto ob 20.30 nastopil pevski zbor Valentin Vodnik iz Doline, nakar bo sledil ples, v nedeljo pa bo ob 17.30 na sporedu koncert pevskega zbora iz Kokrice, ki je pobratena s kolesarji Adrije, nato pa bo na vrsti ples ob zvokih godbe na Pihala Veseli godci iz Boljunca.

Oba dneva bo poleg drugega delovala tudi enogastronomska preskrba.

Psihologija v ospredju na seminarju za šolnike

Včeraj se je v Gregorčičevi dvorani pričel zadnji dvodnevni cikel predavanj, ki je v okviru seminarja za slovenske šolnike, posvečen profesorjem slovenščine, jezikov in drugih humanističnih predmetov. Tema predavanja je bila «Pomen psihologije in spoznanj za pouk materinščine», o njej pa je spregovorila sodelavka Pedagoškega inštituta pri univerzi v Ljubljani dr. Olga Kunst-Gnamuš.

«Jezik je tisti čudež, ki je človeka oblikoval in ki mu omogoča življenje in rast v družbi», je poudarila predavateljica in tako predstavila pomen nastanka dveh sorazmerno mladih ved, kot sta psihologija in sociolingvistika. Poslušalcem je nato naštel nekatera ključna vprašanja, ki so povezana z jezikovnim razvojem pri človeku, z družbeno vlogo sporazumevanja ter s prispevkom jezika k oblikovanju posameznikove osebnosti.

Že francoski psiholog Piaget je trdil, da sta akcija in delo izvir človekove inteligence ter da je za človeka kot takega značilna ravno sposobnost iskanja nekega razmerja med sredstvom in ciljem. Pri abstrahiranju, mišljenju in posredovanju določenih empiričnih izkušenj pa sta tako jezik kot notranja govorica nujno potrebna, brez njiju bi bil človek prisilno omejen le na trenutno doživljanje konkretnosti.

Dr. Gnamuševa je nato opisala dve vrsti pravil, ki sta pri jezikovnem sporazumevanju ključnega pomena. Gre za bazna pravila, s pomočjo katerih strukturo akcije pretvorimo v strukturo stavka, ter za stavčne zveze in pretvorna pravila. Slednja so nositelji ustvarjalnosti ter sposobnosti ideološkega izražanja.

Najzanimivejši del predavanja pa je bil a usekator vez med psiholingvističnimi dosežki in vsakodnevnimi problemi pri jezikovni vzgoji otroka. Predavateljica je najprej poudarila, da je suha slovnična obravnava jezika v praksi obnemogla, ker ni pripeljala k motivaciji ter k živi rabi jezika v smislu spoznavanja in razvijanja. Na šolah je bilo učenje jezika do pred kratkim omejeno zgolj na analitično metodo, se pravi na razčlenjevanje povedi, stavkov in be-

sedil. Gnamuševa pa je poudarila, da se noben krojač šivanja ne nauči samo s paranjem, temveč predvsem z grajenjem, torej s sintetizacijo. Učenje jezika pa pomeni tudi uvajanje v reševanje življenjskih situacij; prav zato je važno, da v otroku z grajo in zasmehovanjem ne vzbujamo kompleksov in občutka manjvrednosti glede izražanja. Učenje jezika mora sloneti na celovitem pristopu k podajanju sporočila, na opisovanju in na motivaciji preko konkretnih situacij, na poznavanju socialne vrednosti in vloge koda ter na spodbujanju ustvarjalnosti.

Predavanje je dr. Gnamuševa popestrila tudi z nekaterimi skupinskimi vajami.

Na vsedravnem kongresu javnoprvoznih podjetij Kako rešiti težka vprašanja javnega avtobusnega prevoza

«Javni avtobusni prevozi in vsedravní sklad za prevoze: stvarnost in perspektive zakona 151». To je tema 12. vsedravnega kongresa, ki se je začel včeraj v tržaškem Avditoriju in na katerem sodeluje okrog 600 udeležencev, v glavnem ravnateljev in funkcionarjev najpomembnejših javnoprvoznih podjetij v Italiji. Za danes je napovedan tudi poseg zakladnega ministra Gorie.

Manifestacija, za katero je dalo pobudo tržaško konzorcijalno podjetje ACT, je precejšnjega pomena, saj si postavlja nalogo, da preveri zakon 151, ki je pred dvanajsetimi leti ustanovil državni sklad za prevoze, s katerim je država poverila deželam pristojnost, da financirajo avtobusni prevoz. Obenem je zakon — če povzamemo bistvo — določil tudi minimalne avtobusne tarife, s katerimi naj bi javna prevozna podjetja krila deficite.

Včeraj zjutraj je po pozdravu predsednika tržaškega ACT de Gavarda posegel med drugimi predsednik vsedravnega kongresa, poslanec Antonio Marzotto Caotorta, ki se je v podrobnem poročilu dotaknil nekaj najbolj perečih aspektov zakona in kriznega položaja, v katerih so razna javna prevozna podjetja v Italiji, še posebno v večjih mestih. Finančnih razpoložljivosti je premalo, deficiti so ogromni, zato pa jih v dobri meri mora kriti porabnik, ki plačuje vedno dražji prevoz. Med številnimi posegi naj omenimo še predsednika tržaško - goriškega konzorcija za prometno območje Ferrarja, ki je podal optimistično sliko o javnem prevozu v naši deželi. Poudaril je, da je Furlanija - Julijska krajina, čeprav z nekaterimi pomanjkljivostmi, skoraj popolnoma uresničila predpise in načela okvirnega zakona 151.

Predsednika tržaškega konzorcijalnega podjetja ACT Paola de Gavarda smo vprašali o pomenu sedanjega kongresa.

«Jasno je, da želimo izboljšati avtobusni prevoz in upravljanje javnih prevoznih podjetij. Problem je v tem: pred dvema letoma je parlament sprejel okvirni zakon, s katerim naj bi poenotili in rešili vprašanja glede javnega prevoza. Predvideval je tudi, da bi dežele sprejele posamezne zakone, s katerimi naj bi uvajale načela okvirnega. Gre predvsem, pa ne samo, za finansiranje podjetij. Zgodilo pa se je, da večina italijanskih

deželnih uprav tega ni storilo, oziroma, da so velike zamude. Spoznali smo tudi, da je treba okvirni zakon nekoliko spremeniti in prirediti. Iz tega kongresa upamo, da bo izšel konkreten predlog za zakonsko ureditev, tako da bo zakon 151 resnično in povsem uveden, po vsej Italiji.»

S kakšnih zornih kotov obravnava kongres to vprašanje?

«Okvirno bi jih lahko porazdelili na tri področja. Prvo bi lahko bilo 'ustavna' značaja: zakon 151 je dajal pristojnosti za upravljanje določenega teritorialnega področja tako imenovanim prometnim območjem. Se-

daj, ko se veliko govori o krajevni avtonomiji, pa bi kazalo to spremeniti in poveriti pristojnost pokrajnam. Drugo poročilo bo obravnavalo čisto tehnične aspekte zakona 151 in njegove spremembe, tretje poročilo, podal ga bo danes deželni odbornik Lombardije, pa bo nekaka samobramba, če se lahko tako izrazim, zakaj dežele niso ali niso mogle v celoti uvesti omenjenega zakona.»

Se zadnje, najbolj konkretno vprašanje: si lahko pričakujemo ponovno zvišanje avtobusnih tarif?

«Kot vam je znano, ne določajo zvišanje tarif posamezna prevozna podjetja. To je v pristojnosti deželne uprave, kot določa zakon 151. Mislim vsekakor, da vsaj v krajšem roku ni pričakovati zvišanja. Za bodočnost pa se nikoli ne ve, kako se obrnejo stvari.»

OB IZTEKU POLETNE URE Spremembe v voznem redu vlakov

V noči od sobote, 24., do nedelje, 25. septembra, se povrnemo k sončni uri: ob treh zjutraj v nedeljo bomo zato urna kazalca pomaknili za 60 minut nazaj in pridobili uro spanja, ob katero smo bili z uvedbo legalne (zakonite) ure. Sprememba bo med drugim učinkovala na vozni red vlakov. Kakor javlja krajevna uprava državnih železnic, se bodo potniški vlaki v noči med soboto in nedeljo ob treh zjutraj po legalnem času ustavili na najbližji postaji in spet odšli po voznem redu, ki je v veljavi ob sončni uri. Potniški vlaki, ki bi morali odpotovati med 2. uro in 2.59, bodo odhod zakasnili za uro. Na glavnih železniških postajah bodo razobešeni lepaki z navedbo vseh vlakov, ki bodo zaradi prehoda z legalne na sončno uro ustavljeni.

Železniška uprava dalje sporoča, da bodo v nedeljo spet začeli voziti potniški vlaki, ki so bili ob uvedbi poletne ure nadomeščeni z avtobusi, to so: vlak, ki odpotuje ob 23.30 iz Vidma proti Trstu, vlak Trst - Videm (odhod ob 23. uri), Trst - Portogruaro (19.30), Trst - Opčine (20.20), Opčine - Trst (21.02), Vlak Portogruaro - Trst (4.37) bo pa spet pričel voziti v ponedeljek, 26. septembra.

● **Kot vsako leto**, je tudi letos tržaška občina zaradi trgatve odredila začasno zaprtje za promet cest, ki povezujejo Kriz z obalno cesto in z železniško postajo. Prepoved seveda ne velja za kmetijska in druga vozila, ki so neposredno soudeležena pri trgatvi. Le škoda, da se je tudi letos uprava zbudila nekoliko pozneje. Prepoved namreč stopi v veljavo v nedeljo, 25. septembra, ko bodo nekateri že potrgali grozde ter bo veljala do nedelje, 16. oktobra, ko bo trgatve že zdavnaj zaključena.

Prvi dan šole tako in drugače

«Opiši, kako si doživel prvi dan šolskega pouka.» Ko bodo naši letošnji prvošolčki morda čez pet ali šest let pisali nalogo s tem naslovom, bodo nekateri izmed njih v hudi stiski. Zakaj naj bi pisali o dogodku (si bodo mislili), ki pravzaprav ni trajal le en dan, ampak tri, povrh vsega pa je bil tako poln zmede in zaskrbljenosti, da bi ga najraje pozabili!

Tako bodo mislili, če ne drugi — vsaj tisti osnovnošolci, ki obiskujejo neko slovensko šolo v mestu. Takega mnenja je marsikatera njihova mati, ki takole pripoveduje o letošnjem «prazničnem» odprtju šole: «Ko smo šli po maši proti šoli, nas je spremljala mlada učiteljica, ki se nam je predstavila kot bodoča učiteljica naših otrok. Z njo smo vstopili v razred. Otroci so se zaskrbljeno ozirali po starših in čakali, kaj bo. Učiteljica je spregovorila nekaj običajnih fraz in že je pridrla v razred neka njena kolegica, ki ji je razburjeno pripovedovala, da mora stran, ker je pač dodeljena drugi šoli. Bilo je nekaj minut ugovaranja in pregovarjanja, nato pa se je prva učiteljica poslovila od svojih binših prvošolčkov in se napotila k drugim, ki so jo očitno že težko pričakovali na drugem koncu mesta. Z nami je ostala druga učiteljica, ki je sicer takoj pojasnila, da ona ne more poučevati, ker dela s skrajšanim urnikom in je zato dodeljena ravnateljstvu. Nato smo šli domov.»

Kaj pa drugi dan? Matere nadaljujejo s pripovedovanjem: «Drugi dan so otroci prebili nekaj časa z učiteljico, ki je bila dodeljena ravnateljstvu. Nam je namignila, da bo verjetno učila naše otroke neka tretja učiteljica. Pozneje smo doma tolažili razočarane otroke s tem, da bomo tretji dan le ugotovili, kdo je 'učiteljica pirh', in kakšno presenečenje bo prinesla. No, presenečenje je bilo v tem, da so odgovorni spoznali, da je

druga učiteljica le suplentka in da zato nima pravice do skrčenega urnika.»

Čisto po naključju je prisostvovala temu pogovoru tudi mati, ki živi v Sloveniji. «Pri nas je bilo drugače. Prvošolčke so popoldne sprejeli drugošolčki s posebno predstavo, na kateri so pokazali, kako so se lani naučili peti, pripravili malo lutkovno igrice in zaplesali na podlagi ritmične glasbe. Nato smo otroci in starši vstopili v prijetno opremljene razrede. Na vsaki klopi, pripravljene so bile v obliki polčka, je bil vpognjen kartonček z imenom otroka. Zraven berila, računica in zvezki. Teh so otroci bili najbolj veseli, saj so imeli občutek, da jim je šola nekaj darovala, pa čeprav smo strošek za zvezke poravnali starši. Po toplem pozdravu smo starši zapustili razred, kjer so otroci ostali sami z učiteljico. Pripovedovala jim je krajšo zgodbo, tako da so postopoma spoznali, kako je v šoli brez mame in očeta. Nato smo spet bili vsi skupaj; otroci so brskali po berilih, starši in učiteljica pa smo se pogovorili o šolskih potrebščinah. Nihče od otrok ni jokal, zaskrbljenost je izplahnela, zamenjala jo je sproščenost.»

So v tem primeru potrošili veliko denarja? Rekli bi, da ne, saj so se držali strogo po stabilizacijskih pravilih. V preteklosti so namreč ponudili otrokom tudi nagelj in slaščice. Bilo je le več pozornosti in dobre volje za ovrednotenje tako pomembnega dogodka, kot je iz vseh zornih kotov otrokov prvi dan v šoli. Ne bi tu obtoževali učiteljic, ki so večkrat le žrtve birokracije italijanskega učnega sistema, v katerem je otrok žal le sredstvo nekega dogajanja, ne pa osebek. Ravno tako smo tudi prepričani, da bi vsi šolski dejavniki lahko več storili v korist otroške občutljivosti, saj je konec koncev tudi to del pedagoškega dela. (nf)

Razstava posvečena 85-letnici našega slikarja Avgusta Černigoja

Včeraj se je pričela nova razstava sezona galerije Tržaške knjižarne in sicer z razstavo posvečeno 85-letnici slikarja Avgusta Černigoja. Pomembno dejanje torej, čeprav je res, da so prostori TK Galerije premajhni, da bi lahko zaobjeli celovitejši pregled slikarjevega opusa. Vseeno pa nam razstavljene slike povedo, ali bolje priključijo nam vizijo o umetniku, ki je s svojo iskatenjsko mrzlico odkrival slovenski umetnosti nova obzorja, jo peljal v svet globokih preobrazb in hkrati doma odkrival najbolj žgoče trenutke, dajal sok stvarim, ki niso samo za včeraj ali danes, kot Kosovel in redki drugi slovenski umetniki.

V tej zavesti se je včeraj zbralo v TK Galeriji lepo število ljudi, predstavnikov političnega in kulturnega življenja, ljubiteljev umetnosti. Vse je pozdravil vodja galerije Franco Vecchiet, mi naj omenimo vsaj generalnega konzula SFRJ v Trstu Mirošiča, predsednika komisije za narodnostna vprašanja pri SZDL Slovenije Hartumana, predsednika SKGZ Race-
ta, slikarja Lojzeta Spacala.

O Černigojevi 85-letnici je spregovoril umetnostni kritik Peter Krečič, ki je poudaril Černigojev pomen v slovenski umetnosti. Označil ga je kot prelomno osebnost, kot slikarja, ki je prinesel v naš vseslovenski prostor izrazito kvalitativno novost.

Nekaj besed je o Černigoju povedal tudi slikar Milko Bambič. Pouda-

Bambič čestita Avgustu Černigoju

ril je, da je prav Černigoj tisti umetnik, ki je v Trstu prebil steno, ki je ločevala slovensko slikarstvo od italijanskega in tudi v tem smislu oral ledino.

Nekaj besed je v zahvalo izrekel tudi Černigoj. Z mladostnim navdušenjem je dejal o svojem delu in času, ki ga je živel: «Kako je vsaka stvar postala imenitna! Resnica

je, da se tudi v težkih časih človek lahko vedno nekaj nauči.» Pa še: «Nisem kapitalist, sem umetnik, to pa je narobe kapital!» Morda so bile prav te besede eno izmed gonil Černigojeve ustvarjalnosti, saj pomenijo: spoznavati, iskati, učiti se in hkrati ne se vdati vabljivemu klicu baržuna in ostati zvest želji po vedno novih duhovnih dogodivščinah.

S seje repentabskega občinskega sveta

ZELO POZITIVNA OCENA SLOVESNOSTI NA COLU

Repentabski občinski svet je v sredo odobril obračun za finančno leto 1982, potrdil je prejšnje tri pregledovalce računov in ratificiral vrsto sklepov občinskega odbora. Ker so v polnem teku dela za preureditev in razširitev županstva na Colu v skupni vrednosti 250 milijonov lir so sprejeli formalni sklep, da občinski sedež začasno premestijo v dom Albina Bubniča v Repnu. Ta dela bi se morala končati predvidoma do maja prihodnjega leta.

V uvodnem posegu je župan Pavel Colja poročal o obisku občinske delegacije na občinskih praznikih v Tržiču na Gorenjskem in pa v Logatcu. Odbornik Zoran Kutin je iz osebnih razlogov podal ostavko in na prihodnji seji bodo imenovali novega občinskega odbornika. Spomladi bodo stekla dela za ureditev parkirne prostora pri telovadnici v vrednosti 70 milijonov lir, župan pa je napovedal večjo akcijo za čiščenje poljskih poti. Tudi z varianto splošnega regulacijskega načrta bodo sedaj pohiteli in občinski svet naj bi o njej sklepal še pred koncem tega leta.

Na koncu se je Colja iskreno zahvalil vsem občanom za vso pomoč pri udarniškem delu in pri denarni nabirki za ureditev spominskega parka na Colu, tako, da je nedeljsko odkritje spomenika vsem žrtvam fašizma tako lepo uspelo. Stvar je bila zelo občutena in občani so imeli res edin-

stven pristop do tega dogodka. Tej pozitivni oceni se je pridružil tudi načelnik svetovalske manjšine Karlo Guštin, ki je izrekel priznanje pripravljalnemu odboru in podčrtal važnost enotnega nastopa vseh občanov.

(B. S.)

Začetniški kotalkarski tečaj ŠD Polet

ŠD Polet prireja od ponedeljka, 26. septembra dalje, začetniški kotalkarski tečaj. Vpisovanje vsak dan od 18. do 20. ure na kotalkališču na Pikelcu.

† Po dolgi bolezni je umrl naš dragi

Stanko Simonič

Pogreb bo jutri, 24. t.m., ob 11.45 iz mrtvašnice glavne bolnišnice v župnijsko cerkev na Opčinah in nato na domače pokopališče.

Žalostno vest sporočajo: mama Antonija, teta Iva, Igor, Ivo, Ivica, Kati, Branko, Ana in drugo sorodstvo

Opčine, 23. septembra 1983

† Zapustil nas je naš dragi

Alojz Žerjal

Pogreb bo jutri, 24. t.m., ob 11. uri iz mrtvašnice glavne bolnišnice na pokopališču pri Sv. Ani.

Žalostno vest sporočajo žena Stanka, sinova Darjo in Aldo z družino, hči Neva z družino, brata, sestre ter drugo sorodstvo.

Trst, 23. septembra 1983

† Umrla je
Anna Barovina
(ANICA)

Pogreb bo jutri, 24. t.m., ob 9.30.

Žalostno vest sporočajo: nečaki in Marina

Trst, 23. septembra 1983

23. 9. 1981 23. 9. 1983
Ob tvoji nenadomestljivi izgubi, dragi

Danilo Simoneta

se te s hvalečnostjo spominja

DRUŽINA

Zgonik, 23. septembra 1983

23. 9. 1980 23. 9. 1983
Ob tretji obletnici smrti naše drage

Marije Milič por. Ostrouška

se je z ljubeznijo spominjajo

mož Karlo in hči Marta z družino

Salež, 23. septembra 1983

Delegacija SDGZ v gostih slovenskih obrtnikov v Celju

Ob priliki 16. mednarodnega obrtnega sejma, ki se ga udeležuje kar 3.500 rokodelcev in ki se zaključuje v nedeljo, se je predvčerajšnjim mudilo v Celju odposlanstvo Slovenskega deželnega gospodarskega združenja. V njem so bili predstavniki tržaške in goriške obrtniške sekcije L. Antonič, R. Andolšek in B. Grilanc ter direktor SDGZ V. Kocjančič. Delegacija, ki sta jo spremljala podpredsednik Gospodarske zbornice Slovenije M. Šamec in odgovorni za obsejno sodelovanje A. Mrak, je bila v gostih Zveze združenj obrtnikov Slovenije. Z njenim predsednikom St. Spindlerjem, podpredsednikom Fr. Verdnikom, novim direktorjem F. Premkom ter odgovorno za informacije H. Bertoncljevo so predstavniki osrednje gospodarske ustanove v zajedstvu obravnavali številna vprašanja v zvezi z razvojem nadaljnjega, sicer že vrsto let utečenega sodelovanja (tako tudi na sejemskem področju) ter izmenjav. Delegacija si je seveda ogledala sejem.

Vprašanje KPI predsedniku Comelliju

Čemu taka finančna pomoč srečanju o Mitteleuropi?

Svetovalska skupina KPI v deželnem svetu Furlanije - Julijske krajine (prvi podpisnik Boris Iskra) je včeraj naslovila na predsednika deželne vlade Comellija pismeno vprašanje v zvezi s potekom srečanja «Mitteleuropa: preteklost in prihodnost», ki se je pred kratkim odvijal na devinskem gradu.

Komunisti sprašujejo v prvi vrsti Comellija kdo so bili pravzaprav prvi pobudniki in organizatorji tega simpozija in zakaj na tem srečanju, ki je bilo vendarle na visoki kulturni ravni, ni prišla do izraza nikakršna dialektična izmenjava mnenj. S tem v zvezi KPI želi vedeti s kakšnimi cilji je deželna uprava nakazala 40 milijonov lir za izvedbo tega srečanja, ki je bilo, kot se je izkazalo, usmerjeno le v določen kulturni svet in povsem ekskluzivnega in strogo zasebnega značaja. Zanimivo bo zato tudi zvedeti kdaj in kako so prireditelji zaprosili za finančni prispevek in če je bila o tem sploh seznanjena posebna de-

želna komisija, ki se ukvarja s kulturno dejavnostjo.

Ob koncu pa komunistični svetovalec tudi sprašuje predsednika deželne vlade kako ocenjuje sklep organizatorjev, ki niso dovolili pozdravnega nagovora devinsko - nabrežinskega župana Albina Škerka, medtem ko je konferenco o Mitteleuropi lahko pozdravil tržaški župan Rossi.

Ponovitev revije

ŠD Polet prireja v nedeljo, 25. t.m., ponovitev kotalkarske revije, ki je bila pripravljena za 15-letnico ustanovitve društva.

Revija bo na kotalkališču na Pikelcu in se bo pričela ob 16. uri.

● Rajonski svet za zahodni Kras se bo sestal na svojem sedežu na Proseku 26. t.m. ob 18.30. Na dnevnem redu so vprašanja otroških vrtcev, športnih objektov itd.

Finančni prispevki malim industrijcem

Pri trgovinski zbornici je končno prišel delovati poseben sklad, iz katerega bodo mala in srednja industrijska podjetja lahko prejela prispevke za oblaževanje obresti na posojila. Sklad (Fondo abbattimento interessi su crediti alle piccole e medie industrie) je bil ustanovljen s finančnim prilivom iz Sklada za Trst ter znaša 500 milijonov lir za petletje. Upravlja ga odbor, v katerem so predstavniki industrijcev in konzorcijev za jamstvo nad posojili, vodi pa ga vladni podkomisar za deželo Furlanijo - Julijsko krajino.

Pravico do prispevkov iz novega sklada imajo podjetja, ki ne zaposlujejo več kot 150 delovnih moči. Ustrezno prošnjo morajo izpolniti na obrazcu, ki ga prejmejo v tajništvo sklada pri trgovinski zbornici. Prispevki veljajo med drugim za nakup strojev in opreme, za podjetniški razmah in za financiranje proizvodnje, ki je namenjena domačemu ali tujemu trgu. Prošnjo za operacije iz leta 1982 je treba predložiti do 31. oktobra za letošnje operacije pa do 31. decembra.

Spet ogenj v sesljski gostilni

Spet požar v Sesljanu, tudi tokrat v stavbi gostilne «Al Castello», kjer je ogenj besnel komaj pred petimi dnevi. Tokrat so plameni zajeli prvo nadstropje in streho ter uničili še to, kar se je pri prvem požaru rešilo. Gasilci, ki so prihiteli iz Trsta, z Opčin in iz Tržiča okrog treh ponoči, so delali celo noč, saj so odnehali šele okrog osmih zjutraj.

Vzroke novega požara še proučujejo. Kot smo svoj čas poročali, so bili preiskovalci mnenja, da je bil prvi požar podtaknjen, ker so našli vrata v gostilno odprta. Prav zaradi tega pa so karabinjerji nabrežinske postaje uvedli nočno nadzorstvo pred lokalom, kateremu pa se prejšnjo noč ni nihče približal. Ena od hipotez je, da je bil prvi požar nepopolno pogašen in da je ogenj tlel celih pet dni ter se prejšnjo noč spet vnel. Vsekakor pa je preiskava, ki jo vodi kapetan Perrone, v polnem teku.

Huje ranjen vespit

Na ortopedskem oddelku so včeraj sprejeli 41-letnega pomorščaka Fabia Paiera z Rebri Trenovica 53, ki si je zlomil stegenico in zapestje, ko je na Miramarskem drevoredu iz še nepojasnjenih vzrokov trčil z vespo v fiat 127. Slednjega je upravljal 21-letni Fabio Di Tommaso, ki stanuje na Miramarskem drevoredu 59. Paieru so zdravniki napovedali, da bo ozdravel v 60 dneh.

Res krepka «zaušnica»

Res jo je v dveh letih skupnega življenja udaril prvič, toda to je storil tako krepko, da ji je zlomil nosno kost. Zgodilo se je pred dnevi jugoslovanski državljanki Mirjani Breskovič, ki živi s 34-letnim Francom Clementejem na Šentjakobskem trgu 20. Kaže, da je do spora prišlo, ker se je on vrnil pozno ponoči v vinjenem stanju, kar je ženska z ne preveč milimi pridevki komentirala. Clementijev ponos je to silno razdražilo, tako da ji je, kot je priznal policiji, primazal «zaušnico», vsled katere se bo Breskovičeva zdravila skoraj mesec dni. Za Clementija pa tudi ne bo zadeva šla mimo kar tako, kajti njegovo družinsko udejstvovanje ga bo verjetno stalo začasno svobodo, ki mu jo je sodišče prisodilo v pričakovanju procesa.

Vozil je brez dovoljenja

Pred dnevi je 39-letni Stjepan Metesi iz Ul. S. Michele 3 kupil fiat 124 coupé, s katerim pa mu ni bilo dano, da bi se dalj časa peljal. Že drugi dan ga je namreč ustavila policija in ga povprašala po voznikem dovoljenju. Metesi je priznal, da ga nima, pokazal pa je potrdilo avstrijske policije, da je prijavil izginitve vrste dokumentov, med katerimi tudi avstrijskega vozniskega dovoljenja. V Italiji pa ga ni nikoli imel. Ker je možakar že večkrat bil v navzkrižju s pravico zaradi goljufije, mu agenti niso verjeli. Avto so mu zaplenili, njega pa prijavili zaradi vožnje brez dovoljenja.

ŽIVAHNI VEČERI V ŠOTORU

«Z nami v šotoru» ali kako prijetno preživeti septembrske večere. Posnetka zgovorno kaže, da je v Boljuncu živo, drevo bo najbrž tudi, saj bo nastopil renomirani orkester New Valzer. Na zgornji sliki je orkester Baiardi, na spodnji pa plesalci «Il club diamante»

Ugotovitve rajonskega sveta v Pevmi Ureditev športnega igrišča še vedno na mrtvi točki

Vprašanje ureditve športnega igrišča v Pevmi, pravzaprav vprašanje zagotovitve ustreznega zemljišča, kjer naj bi ta prepotrebni objekt zgradili, je še zmeraj na mrtvi točki. Tako so ugotavljali na zadnji seji rajonskega sveta za Pevmo, Štmarver in Oslavje, v sredo zvečer. Vprašanje je bilo osrednja točka razprave na seji, ki se je udeležil tudi občinski odbornik za javna dela in podžupan Mario Del Ben.

Znano je, da si rajonski svet že nekaj let prizadeva urediti manjši športni-rekreacijski objekt na odprtem in da za tak objekt v Pevmi ni ustreznih zemljišč, razen tistega, v neposredni bližini vrtca, oziroma posestva razpuščene ustanove Ente Tre Venezie. Z zahtevo je bila že nekajkrat seznanjena občinska uprava, vendar se je prav glede zagotovitve zemljišča, zmeraj zataknilo, menda zaradi neustreznega razumevanja pri deželi, oziroma deželni ustanovi za razvoj kmetijstva. Podžupan Del Ben je zagotovil, da se bo občinska uprava

novi poizkušala in skušala vprašanje zadovoljivo rešiti, toliko bolj, ker je površina zemljišča, ki naj bi služila za športni objekt minimalna in ne ogroža načrta, da bi v sicer zdaj na pol porušenem hlevu, obnovili živinorejsko dejavnost. Del Ben je dejal, da bo za odgovor treba počakati še mesec ali dva in ob tem opozoril na potrebo po iskanju skupne rešitve. Naj ob tem opozorimo še na dejstvo, da je bilo področje, za katerega se zanima rajonski svet, v regulacijskem načrtu že namenjeno za tovrstno dejavnost.

Kakor je bilo slišati na seji, naj bi bila zadruga, ki namerava spet usposobiti živinski hlev, že izrazila pripravljenost odstopiti del zemljišča za potrebe skupnosti.

Tako kakor je bilo nasploh pričakovati, je bilo na seji tudi precej besedi glede gradnje sabotinske ceste, oziroma glede škode, ki nastaja zaradi premočnih eksplozij min. Prebivalci Štmarve, zlasti tisti, ki imajo domove v neposredni bližini gradbi-

šča, se čutijo ogrožene. Toliko bolj, ker so vsi dosedanja protesti bolj malo zalegli. Postavlja se tudi vprašanje poravnave škode, ki so jo in jo bodo še utrpeli. Podžupan Del Ben je zagotovil, da bo že v prihodnjem tednu sklical nov sestanek z odgovornimi funkcionarji družbe ANAS ter izvajalci, na katerem naj bi skušali poiskati končno in za vse strani sprejemljivo rešitev. Poudaril pa je, da občinska uprava nima v zadevi konkretne pristojnosti, ampak izvaja le nekakšno vlogo posredovalca.

Del Ben je tudi povedal, da bodo težki tovornjaki, ki vozijo skozi Štmarve na gradbišče odslej morali voziti po obvozu in da bo občina od izvajalca del zahtevala popravilo ceste.

Ob koncu se je pa se je vnela živahna razprava glede uporabe finančnih sredstev, ki jih ima na razpolago rajonski svet. Doslej še niso sprejeli nobene ustrezne odločitve, pač pa se bodo o tem vprašanju pomenili že v kratkem.

Proces proti upraviteljem KZE so odgodili do 17. oktobra

Dr. Perno obtožujejo pristranskosti v vodenju postopka

Približno eno uro je trajala včerajšnja avdiencia na tržaški preturi proti sedmim članom upravnega odbora goriske krajevene zdravstvene enote. Tako, da so ugodili proceduralnim predpisom in nadaljevanje procesa, v kolikor bo do tega sploh prišlo, odgodili do 17. oktobra. Postopek je potekal v odsotnosti obtožencev. Zadnji trenutek, to je v sredo, okrog poldne, so trije izmed obtožencev, Martina, Del Lago in Bergomas vložili na tržaški preturi posebno istanco in pretorja dr. Perno obtožili, da je bil v postopku pristranski in zahtevali, da se okrogno sodišče izreče o zadevi.

Če bo okrogno sodišče sprejelo istanco treh obtožencev, kakor tudi razloge, ki se navajajo, potem obstaja možnost, da se dr. Perno odvzame sodni postopek in poveri drugemu sodniku. V nasprotnem slučaju bodo vlagatelji istance obsojeni na denarno kazen. Kot obremenilni dokaz za sodnikov pristranski odnos v zadevi obtoženci navajajo nekatere izjave, ki naj bi jih dr. Perna dal tukajšnjemu časopisu glede veljavnosti akta s katerim je upravni odbor krajevene zdravstvene enote določil časovni ter-

min glede izvajanja laboratorijskih izvidov v javnih bolnišnicah. Sklep je bil sprejet in potrjen tudi s strani nadzornega odbora in menda v predvidenem roku dveh mesecev ni bil vložen noben priziv na deželno upravno sodišče.

Zagovorniki, ki so se združili v kolegij, ugotavljajo tudi, da je tržaški pretor verjetno presegel pristojnosti sodstva in zašel na področje urejanja odnosov med javnimi ustanovami, oziroma zasebniki in javnimi ustanovami, o čemer pa lahko edino določa in razsoja deželno upravno sodišče.

Vsekakor je bilo na včerajšnji audienci slišati, da so nekatere zasebne ustanove in zasebniki preko svojih odvetnikov, vložili priziv na deželno upravno sodišče. Med temi ustanovami sta tudi tržaška Pama in ustanova Salus iz Vidma. Ne gre pozabiti, da so se omenjene stranke prijavile kot civilna stranka na procesu proti vodilnim članom upravnega odbora goriske krajevene zdravstvene enote.

Zadeva torej še ni rešena, ampak se bo o tem še govorilo in pisalo.

Brez hudih posledic za voznika slikovito trčenje v križišču

Slikovito trčenje, pri katerem je bil skoraj popolnoma uničen osebni avtomobil, se je na srečo zaključil brez posebno hudih posledic za osebe. Pri zorišču nesreče je bilo včeraj zjutraj okrog 9. ure križišče med Ul. Trento in Donizetti v Gorici, 59-letna Laura Scomina iz Ul. Puccini 9 se je s simco peljala po Ul. Trento v smeri proti Tržaški ulici. V omenjeno križišče je z leve privozil avtomobil A-112, ki ga je upravljal 20-letni Moreno Zarattini iz Comacchia, Ul. Liuragi 13.

Šofer, ki je po nesreči izjavil, da ni opazil prometnega znaka o prednosti avtomobilov, ki vozijo po Ul. Trento, je privozil v križišče ne da bi se ustavil in trčil v levi bok simce. Posledice trčenja ne bi bile posebno hude, če ne bi simca nadaljevala vožnje; voznika je namreč izgubila nadzorstvo nad avtomobilom in se silovito zaletela v drevo na pločniku na levi strani ceste. Pri trčenju se je popolnoma zmečkal prednji del avtomobila, na srečo pa ni bilo v tistem trenutku nobenega pešca, sicer bi bi-

le posledice dosti hujše.

Scominovo so z rešilec Zelenega križa peljali v splošno bolnišnico. Ugotovili so ji zlom piščali na levi nogi ter udarce v kolenu desne noge, zapestja na levi roki in v prsni koš. Sprejeli so jo v ortopedski oddelku, kjer se bo morala zdraviti 40 dni.

Lanski pridelek vina največji v zadnjih desetih letih

Po podatkih, ki jih navaja glasilo goriske trgovinske zbornice, smo lani v gorški pokrajini pridelali 257.200 hektolitrov vina, največ v obdobju zadnjih desetih let. Pridelek je bil za tretjino višji od povprečnega letnega pridelka v obdobju zadnjih desetih let. Od omenjene količine so nekaj nad 200 tisoč hektolitrov pridelali zasebni vinogradniki, nekaj nad 18 tisoč hektolitrov združne kleti in nekaj nad 34 hektolitrov trgovci, oziroma drugi pridelovalci vina.

Na območju goriske, videmske in pordenonske pokrajine smo lani pridelali skupaj nekaj nad milijon 124 tisoč hektolitrov vina, od tega kar 450 tisoč hektolitrov kvalitetnih vin z zaščitnim geografskim poreklom.

Aretirana zdravnika: od pacientov zahtevala plačilo

Zdravstvena služba, pravzaprav osebje, ki na tem tako pomembnem področju deluje, je ponovno v ospredju zanimanja javnosti na Goriskem. Znana je zadeva okrog sodnega postopka proti članom upravnega odbora goriske krajevene zdravstvene enote, ki so se včeraj znašli pred sodiščem, skoraj istočasno s pričetkom procesa pa je prišla nepričakovana vest o aretaciji dveh zdravnikov v Trzinu. Na podlagi zapornega naloga, ki ga je podpisala namestnica državnega pravdnika Giulia Pavese, so natakli lisice 59-letni zdravničji splošne prakse Paoli Bon in 54-

letnemu zdravniku Carlu Colauttiju.

Vse kaže, da sta prekršila določila o javni zdravstveni službi ter od pacientov zahtevala plačilo za zdravniške preglede, česar kot sodelavca osnovne zdravstvene službe (SAUB) ne bi smela. Do aretacije je prišlo po daljši preiskavi, zdi se, da sta se zdravnika take prakse posluževala dalj časa. Bonova ima ambulanto v Trzinu, v Drevoredu S. Marco, Colautti pa prav tako v Trzinu v Mazzinijevi ulici. Po vsej verjetnosti jima bodo sodili po hitrem postopku.

Zakaj ni bilo predstavnikov prefektore in vojske na Peči

V torkovi številki smo v poročilu o nedeljski slovesnosti na Peči, ob odkritju partizanskega spomenika, omenili, da ni bilo na slovesnosti predstavnikov prefektore in da ni bilo niti častnega voda vojske. Pripravljalni odbor je tako predstavnik prefektore, kakor pristojno vojaško poveljstvo pravočasno seznanil s potekom manifestacije in ju povabil na slovesnost. Prav tako je zaprosil za prisotnost častnega voda vojske.

V zvezi z nerazumljivo odsotnostjo sta senatorja Battello in Gerbčeva ministru za notranje zadeve in ministru za obrambo naslovila pismeno vpra-

šanje v katerem vprašujeta za pojasnila glede odsotnosti vojske in predstavnikov prefektore.

Prav v zvezi s tem smo izvedeli, da je sovođenjski župan (občina je bila namreč članica pripravljalnega odbora za odkritje spomenika), potem ko iz območnega poveljstva vojske, kljub nekajkratnim urgencam niso prejeli nikakršnega odgovora glede prisotnosti častne straže, 14. septembra poslal telegram ministru Spadoliniju in prosil za njegovo posredovanje. Posredovanja očitno ni bilo, niti ni bilo iz Rima kakršnegakoli odgovora.

Pisma uredništvu

Dobili smo v objavo:

«Poročilo o otvoritvi spomenika padlim na Peči v današnji številki Vašega cenjenega lista ne odgovarja resnici, ko pravi, da je bila odsotna stranka, ki ima v občini »eno tretjino glasov«, pod katero je mišljena Slovenska skupnost, zato Vas vabimo, da neresnico preključite, ker je zastopala na omenjeni prireditvi Slovensko skupnost delegacija, ki so jo sestavljali pokrajinski podpredsednik SSK Branko Černic, načelnik svetovalec SSK v Sovodnjah Remo Devetak in tajnik sovođenjske sekcije SSK Benjamin Černic, kar je bilo tudi dogovorjeno na seji pokrajinskega tajništva. Upamo in želimo, da bi Vaš cenjeni časopis vendarle enkrat spoznal škodo, ki jo s takim neresničnim poročanjem ustvarjate. Lepo pozdravljeni! Pokrajinski predsednik Gradimir Gradnik, Pokrajinski tajnik Marjan Terpin.»

Sprejemamo na znanje, da je bila na nedeljski svečanosti na Peči prisotna delegacija pokrajinskega tajništva Slovenske skupnosti in našo informacijo, ki ni bila prav nič neresnična, tudi dopolnjujemo. Vendar lahko povemo, da ni bil nihče na nedeljski svečanosti seznanjen s prisotnostjo te delegacije. Niti župan Vid Primožič, ki je vabila podpisal, niti zastopniki sekcije VZPL. Župan je celo iskal zastopnike manjšine v občinskem svetu, da bi tudi eden od njih skupno, kot vedno prej, položil venec občinske uprave pred spomenik, pa ga ni našel. Omenjena dele-

gacija se ni predstavila županu in ni bila niti na častnem mestu ob spomeniku med izvajanjem programa, niti na sprejemu po slavnosti, kjer so bili prisotni vsi vabljeni gostje. Začuden nad nekaterimi odsotnostmi smo vprašali župana o teh, kajti morda smo se tudi zmotili in koga spregledali, župan pa nam je potrdil odsotnosti, ki so bile omenjene v Primorskem dnevniku 20. t.m. O tej stvari je bil govor tudi na seji občinskega sveta v torek 20. t.m., ko se je oglašil k besedi svetovalec Remo Devetak, župan Vid Primožič pa je na tej seji odgovoril, da ga ni videl, da pa če bi bil prisoten bi bila njegova dolžnost, da se javi, tako kot vsi drugi, kot član neke delegacije pri županu. Toliko o »neresničnem« poročanju.

Tatinski podvig ni ostal neopazen

Preiskovalni organi so prijavi sodišču 20-letnega Fabia Cuginija iz Trziča. Osumljen je tatvine z obtežilnimi okoliščinami. Cugini, ki je sicer že star znanec policije, je pred nekaj dnevi vlomil v neko stanovanje v Trzinu ter ukradel precej zlatnine. Imel pa je smolo, ker ga je pri nečednem opraviilu opazila lastnica. Fantu se je sicer uspelo izmuzniti, vendar so ga kasneje izsledili prav na podlagi opisa, ki ga je posredovala ženska.

Prefekt dr. Siclari v Doberdolu

Goriški prefekt dr. Vittorio Siclari je včeraj popoldne obiskal upravitelje doberdobske občine ter se z njimi zadržal v prijetnem pogovoru. Župan dr. Lavrenčič s sodelavci je najvišjega predstavnika osrednje vlade v naši pokrajini seznanil s stvarnostjo doberdobske skupnosti pa tudi s

številnimi težavami, s katerimi se spopadajo pri uresničevanju načrtov zlasti na področju šolstva.

Doberdobski upravitelji so prefekta seznanili tudi z nekaterimi drugimi načrti, med drugim z načrtom ureditve okolice Doberdobskega jezera.

Zdravniki anatomisti v Gorici

Skupina zdravnikov anatomistov, ki se je v Trstu udeležila strokovnega simpozija, je v sredo popoldne obiskala Gorico. Goste je spremljal rektor tržaške univerze Fusaroli, v parku za stavbo prefektore pa so se srečali s prefektom dr. Siclarjem in predstavniki goriske občine. Na posnetku milanski zdravniki med postankom v prijetnem okolju parka goriske prefektore, ki naj bi ga v prihodnje odprli tudi občinstvu

Razna obvestila

Kulturno društvo Jezero iz Doberdola vabi jutri, 24. septembra, ob 8. uri na gobarski pohod z mikologom dr. Čebulcem.

SPD Gorica obvešča udeležence plansko - gobarskega piknika, ki bo v nedeljo, 25. t.m., pri lovski koči na Kobalarju, da bo odhod s Travnika ob 7.30. Prevoz s lastnimi sredstvi, hrana in pijača iz nahrbtnika. Kogar gobe ne zanimajo, lahko pride v opoldanskem času na družabnost.

Kino

Gorica

VERDI 18.00-22.00 «Cinque giorni un' estate». Sean Connery. Barvni film.
VITTORIA 17.30-22.00 «La sexy infermiera va in vacanza», barvni film, prepovedan mladini pod 18. letom.
CORSO 17.45-22.00 «Tootsies». Dustin Hoffman. Barvni film.

Tržič

PRINCIPE 18.00-22.00 «Tootsie». EXCELSIOR 18.00-22.00 «Sapore di mare».

Nova Gorica in okolica

SOČA 19.00-21.00 «Deset zapovedi II. del».
SVOBODA 19.00 «Zob za zob», ameriški film. 21.30 «Lažne hčerke lažnega doktorja», nemški erotični film.
DESKLE 20.30 «Svet seksa», ameriški erotični film.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
Allezani, Ul. Carducci 28, telefon 94263.

Na 23. Seghizziju v Gorici

Preveč skromna uvrstitev dveh slovenskih zborov na letošnjem tekmovanju

V nadaljevanju poročila z mednarodnega tekmovanja pevskih zborov «C. A. Seghizzi» v Gorici, ki je bilo od 1. do 4. septembra, naj navedemo še ženske zore, ki so se udeležile tekmovanja v polifoniji: «Coro Polifonico Turritano» iz Porto Torresa, komorni zbor študentk Višjega glasbeno-pedagoškega inštituta iz Plovdiva, Bolgarija, ki ga vodi Krikor Cetinjan, «Bela Bartok» iz Miškolca, «London Chorale», ki ga vodi David Coleman in «Obala» iz Kopra.

Prvi zbor se je oglašil zelo čisto, zlo in enotno. V interpretiranju je odražal izredno kreativno vzemirjenost. Vendar se je pri drugi pesmi kakor nekaj na sredini utrgalo: od povedala je intonacija. Kljub temu da je zbor v celoti zapustil vtis do bre priprave in nas umetniško preprical, ga je žirija pač morala postaviti na zadnje mesto.

Prvo mesto je prisodila glasovno izvrstnemu bolgarskemu ženskem zboru, ki je po svojem izravnem, nekoliko temno a prijetno obarvanem zvoku ugodno presenetil — čeprav smo v prvih sopranih začutili nekaj trenutkov rahlih intonacijskih šibkosti posameznice. Drugače je to zbor izredne glasovne izdelanosti in pevške uglašenosti, discipliniran; zbor velikih volumenskih razsežnosti; odlike, ki pogosto izredno interpretacijsko usposobljenost, ki pa se je v polifoniji skoro malce preveč posluževala zunanje učinkovitosti in pravzaprav ni zapustila globljega vtisa.

Več pristne doživljajske kreativne napetosti je odražalo interpretiranje ženskega dela zboru «Bela Bartok». Tudi ta je bil vokalno dobro pripravljen, intonacijsko vzdržljiv in mehkejšega, toplo obarvanega tona; njegovo interpretiranje je bilo bolj osredinjeno v muzikalno vsebino in se brez patosa razvijalo v notranje prepricalno gradbeno celoto.

Precej pod kakovostjo teh dveh zborov sta bila «London Chorale» in «Obala» iz Kopra, za katerega veljajo že navedene pripombe pri mešanem.

Na področju prirejenih ljudskih pesmi so nastopili najprej zbori enakih glasov, trije moški in trije ženski zbori, ki so bili takole uvrščeni: komorni zbor študentk Višjega glasbeno-pedagoškega inštituta iz Plovdiva, ženski zbor «Bela Bartok», moški zbor «Bela Bartok», moški «Politehnični zbor» iz Finske, moški «Slava Klavara» iz Maribora in zadnji ženski zbor «London Chorale».

Pevska virtuosnost prvonagrajenega bolgarskega ženskega zboru, ki je popoizoma zaslužen prejel največ točk, ki jih je žirija sploh dala na tem tekmovanju, se je dokaj bolj prilagala izvajanju učinkovito napisanih obdelav ljudskih pesmi, v katerih je prišlo do veljave ritmično bogastvo in vse druge značilnosti bolgarskega narodnega izročila. Tu je zbor dosegel svoj pravi spontani izraz; v teh pesmih se je vzbudila pristna pevka narava, ki je ob izvršnem petju razodela svoja čustva v doživljajskem razkošju in pokazala svojo kreativno moč, ki smo jo sprejemali z odprtim srcem.

Drugo mesto je pripadlo že nekoliko utrujenemu ženskem zboru «B. Bartok» in tretje moškemu delu istega zboru, ki je bil precej nižje ocenjen in dalje se nižje ostali.

Kar zadeva zbor «Slava Klavara» iz Maribora, bi lahko ponovili iste pripombe, ki smo jih navedli pri polifoniji, vendar je bila ocena tukaj nižja. Zaradi že omenjenih manir nam je interpretacija zabrisala značilnosti in lepoto Mokranjčeve I. rukoveti. Posebno neučinkovita pa je bila Tomčeva Teče mi vodica, ki jo marsikateri drugi, celo glasovno šibkejši zbor izvaja z večjim vsebinsko pomembnim in muzikalnim občutjem. Sicer pa je bil celoten spored dokaj neizrazito izveden. Višek v tem smislu pa je bila nepotrebno izbrana in zelo slabo izvedena Kalinka na sklepnem nastopu. Škoda!

Največ lepega petja smo bili deležni v skupini štirinajstih mešanih zborov, ki so v svoje sporede uvrstili tudi marsikatero zelo dobro obdelavo ljudske pesmi. Med najzanimivejšimi in najbolj impresivnimi je bila gotovo «Miserere di Castelsardo» v obdelavi Antonia Sana. Vtis te obdelave, iz katere žari toliko prvinško občutenega, rekli bi lahko, človeško monumentalnega, vznemirljivega in toplega obenem, je bil tako močan, da bo še dolgo ostal v spominu — kakor bo ostal tudi ta zbor in njegov dirigent: zaradi resnega dela in stalnega prizadevanja ter kakovostne rasti ter zdravega odnosa do glasbe in njegovega oblikovanja. Nič za to, če je bil preizkušeno ocenjen.

Prvo mesto je žirija prisodila bas-kovskemu mešanemu zboru «Eskija» iz Španije, drugo je zasedel zbor «Cappella Transilvanica» iz Romunije, tretje akademski zbor iz Bratislave, ČSSR, četrto mesto si delita zbor iz Le Mansa, Francija in zbor iz Porto Torresa. Sledijo: filipinski zbor «Camerata Singers», «Bela Bartok» iz Miškolca, Politehnični zbor iz Gdanske, Poljska, avstrijski zbor «Wudfenia», «London Chorale», zbor «Obala» iz Kopra, zbor iz Argentine zapadnonemški zbor iz Michelbacha in «Jacopo Tomadini» iz Mortegliana.

Za zbor «Obala» bi lahko ponovili isto, kar smo navedli že pri nastopu v polifoniji, ker se pač pri izvajanju ljudskih pesmi ni nič bistvenega spremenilo, saj so bile pesmi na tem tekmovanju področju izvedene interpretacijsko dokaj nedogane in niso vzbudile nikake notranje doživljajske odmevnosti.

Ob zaključku lahko rečemo, da je bilo na letošnjem tekmovanju v Gorici nekaj zelo dobrih zborov, ki so kakovostnemu poprečju prispevali znaten delež in s tem obeležili XXII. tekmovanje kot mednarodno pevsko manifestacijo visoke ravni. Toda čeprav smo slišali sorazmerno precej dobrih zborov, se vendar ne moremo ogniti misli, da sta v celoti najgloblji vtis zapustila mešana zboru «Bela Bartok» iz Miškolca in Turritanski zbor iz Porto Torresa, pa čeprav so tudi nekateri drugi zbori marsikaj zelo lepega zapeli in tudi marsikaj zelo impresivnega izpovedali.

IVAN SILIČ

Planinski dom pri Krnskih jezerih v ponos vseh primorskih planincev

Planinski dom pri Krnskih jezerih, tako se bo nova planinska postojanka tudi imenovala, bodo izročili namenu že v prihodnji sezoni. Slovesnost bo predvidoma prvo ali drugo nedeljo julija, nam je te dni, v pogovoru povedal predsednik novogoriškega planinskega društva inž. Cveto Hvala, ki je tudi vodja odbora za gradnjo doma.

Planinska postojanka je bila v zadnjih mesecih skoraj v celoti dograjena in tudi opremljena. Kar še manjka bodo postorili še v prihodnjih tednih, seveda, če bo vreme primerno. Pomembno je tudi to, da je bila koča že v letošnji sezoni zasilno oskrbovana in da jo je obiskalo kar lepo število planincev.

Na gradbišču, pravzaprav bi morali zapisati kar pri koči, saj je objekt že zdavnaj pod streho in opremljen, je bilo tudi v sezoni, ki se zaključuje zelo živahno, zlasti ob sobotah in nedeljah, ko so pri gradnji, oziroma pri opremljanju pomagali s prostovoljnimi delom številni planinci, člani primorskih PD in iz zamejstva. Tako so, letos že četrčič, pri delovni akciji sodelovali tudi člani SPD iz Gorice. Pri Krnskem jezeru so bili prvo soboto in nedeljo septembra, kljub sila neugodnemu vremenu. «Odziv je bil tudi letos nadvse zadovoljiv», z zadovoljstvom ugotavlja inž. Hvala. Poprečno so planinci prispevali vsako leto okrog osem tisoč ur prostovoljnega dela. Tolikšna vsota ur prostovoljnega dela se bo nabrala, po predvidevanjih, tudi letos, ko se izgradnja objekta zaključuje.

Primorski in zamejski planinci so vnovič dokazali, da jim solidarnost in idealizem še nekaj pomenita in so upravičeno ponosni na novo planinsko postojanko, ki odpira nove možnosti za obisk tega, do zdaj precej zapuščene planinskega predela.

Takole izgleda planinska postojanka po dograditvi

Planinski dom pri Krnskih jezerih razpolaga s 75 ležišči, opremljen je s sanitarijami, s tekočo toplo in mrzlo vodo, v prostorni jedilnici lahko istočasno postrežejo šestdesetim gostom. Z dograditvijo nadaljnega objekta, se bo zmogljivost še povečala, skorajda podvojila. Vendar je ta poseg predviden šele v naslednji fazi in ga je trenutno težko časovno opredeliti. Pomembno je tudi to, da so načrtovalci in graditelji uspešno rešili vprašanje redne oskrbe in postavili oziroma obnovili tovorno žičnico iz Lepene. Pa še na nekaj velja opozoriti: prav obstoje žičnice in pa povečan obisk tega predela je vzpodbudil tudi člane pašne skupnosti, da so se lotili obnavljanja planšarije in da bodo zdaj pretežno opuščene planine v nekaj letih precej oživele. Že letos se je tu gori paslo okrog 270 ovc, precej večjo čredo načrtujejo za prihodnje leto. Tovorna žičnica je v mnogočem olajšala

težko delo planšarjem, ki danes razpolagajo celo z majhnim traktorjem. Gor so ga spravili prav po žičnici.

Zapisali smo, da stoji koča (nadmorska višina okoli 1380 metrov) na naravnost in na mestu za vzpon na različne vrhove v prostranem krnskem pogorju. Iz Lepene je do koče dobra poldruga ura hoje, planinski dom je četrto ure oddaljen od čudovitega Krnskega jezera, dve in pol ure traja vzpon na Krn, Batagnico, Rdeči rob, krajši izleti se ponujajo na Veliko Babo, Lemež in okoliške vrhove. Koča bo odslej tudi primerno izhodišče za prehod na Komno in dalje v Bohinj, oziroma v dolino Triglavskih jezer. Pa še tole. Novogoriški planinci so pomislili tudi na pomladanski turni smuk in bo postojanka oskrbovana tudi ob koncu zime in v začetku pomladi.

VLADO KLEMŠE

Davki za leto 1979 v doberdobski občini

Stanislav Laurenci, 7.727; Alberto Laurenci, r. 1943, 6.826 (Radislava Gergolet, 5.764); Aldo Laurenci, 10.025 (Rosina Pahor, 5.388); Andrej Laurenci, 10.893; Bruno Laurenci, 6.657; Karlo Laurenci, 6.330; Roman Laurenci, Bruno Lavrenčič, 7.157; Karlo Lavrenčič, 7.927; Jožef Lavrenčič, 7.837; Alojzija Lavrenčič, 7.529; Mario Lavrenčič, r. 1944, 10.411; Milan Lavrenčič, 6.763 (Cvetka Frančškin, 5.419); Silvana Lavrenčič, 5.679; Anton Lazar, 5.048; Jožef Leghissa, 6.294 (Norma Pangos, 3.481); Lidija Leghissa, 7.011; Alojz Leghissa, 6.511; Stanislav Leghissa, 7.219.

Anita Marušič, 5.526; Germano Marušič, 11.212; Loredana Marušič, 5.025; Valentin Marušič, 6.932; Mario Marušič, 6.761; Umberto Marussi, 5.985; Remigio Missio, 6.531; Ivanka Mokolet, 8.112; Ettore Moro, 7.662; Ermidio Mucchoit, 9.456; Nevio Nacini, 6.848 (Ana Frandolič, 5.119); Rudolf Oretti, 6.025 (Olga Pahor, 5.238).

Emil Pacor, 7.316; Alojz Pacor, 7.238; Renato Pacor, 7.063; Jožef Pahor, r. 1923, 4.625 (Emilija Bagon, 412); Jožef Pahor, r. 1932, 6.868; Alojz Pahor, 8.420 (Ljuba Čibej, 1.578); Marija Pahor, r. 1933, 6.690; Mario Pahor, 6.385; Stefanija Pahor, 5.667; Mario Pangos, 6.475; Edvard Panor, 7.085; Adrijan Peric, 10.094; Gabrijel Peric, r. 1946, 6.392; Jožef Peric, r. 20.2.1922, 3.036 (Florijana Devetak, 4.215); Jožef Peric, r. 21.6.1922, 7.046; Jožef Peric, r. 1945, 6.737; Mario Peric, r. 1924, 10.984; Mario Peric, r. 1943, 7.307 (Ivanka Semolič, 4.182); Miroslav Peric, 6.589 (Josipina Rutar, 6.961); Paolo Polli, 9.563; Avilio Pontel, 7.293; Ferruccio Racker, 11.352; Jordam Radetti, 6.639; Jožef Radetti, 7.786; Marčelo Radetti, 6.323; Valerio Radetti, 5.545; Adema Rebul, 8.854; Jožef Rebul, 6.119; Franc Rebul, 7.653; Ercide Rosin, 6.312.

Viktor Scoch, 10.736; Ernesto Se-

molič, 6.412 (Matilda Leghissa, 6.587); Mario Semolič, 9.014; Ernesto Sobani, 5.904; Jožef Sobani, 45.356; Borut Spal, 12.855; Olga Stanič, 10.438; Alfredo Sterpin, 14.683; Ernesto Suc, 5.796; Benito Terrana, 5.702; Giovanni Ulian, 6.276 (Valerija Jarc, 1.644); Ivan Vescovi, 7.543; Marino Vescovi, 6.518; Adriano Visintin, 10.127 (Zdenka Pernarčič, 3.160); Elda Visintin, 5.071; Emil Visintin, r. 1939, 7.902; Rosanna Visintin, 6.036 (Branko Peric, 6.407); Ivan Vižintin, r. 1952, 10.455; Jožef Vižintin, 5.943 (Renata Devetak, 2.309); Leopold Vižintin, 6.029; Marija Vižintin, 5.933; Mario Vižintin, 7.644; Viktor Vižintin, 5.560; Angel Vogrig, 5.885; Bruno Zampar, 11.728 (Marija Ferletič, 3.061); Olinto Zanier, 6.523; Edoardo Zanol, 4.532 (Marija Quinzi, 3.593); Lucia Zanol, 6.317; Just Zavadlav, 6.581 (Erminija Radetti, 6.775); Lino Zolia, 7.285; Lorenzo Zornini, 4.234 (Elena De Conto, 6.153); Severin Zotti, 7.903; Maurizio Zulan, 6.499; Alberto Zuzič, 11.121.

Marko Marinčič

Dva mlada Goričana s kanujem po dolgi reki

(Po sledih Jacka Londona)

Veliki poglavar se je nasmejal in jima s kratkim, indijansko jednatim «No problem», povedal, da jima bodo pivo takoj priskrbeli.

Eagle sta Tomaž in Armen zapustila s težjim kanujem zaradi zaloge piva in lepim spominom na prijateljske Indijance. V tem delu sta imela s potomci prvotnih prebivalcev severnoameriškega kontinenta še več podobnih stikov, od katerih sta poleg dobrih vtisov vsakokrat odnesla koristne darove za pod zob, predvsem ribe, ki so jima med potje prišle še kako prav.

Nekaj milj po Eaglu sta za nekaj časa zapustila strugo Yukona in se odpravila po nekem manjšem pritoku. Povedali so jima, da se v tem delu dobijo fosili prazgodovinskih mamutov. Nekaj časa sta Tomaž in Armen veslala proti toku, da bi lahko videla to zanimivost, nato pa sta odločila, da bi jima iskanje vzelo preveč časa in sta raje nadaljevala pot po Yukonu do kraja Circle, kjer sta se ustavila dva dni.

Med številnimi zanimivimi srečanji na tem potovanju, je gotovo srečanje z dvema Američanoma, ki

9. sta opravila nenavadno pot, vredno posebne omembe. Fanta sta namreč pred dvema letoma odpotovala iz Mehike in dolgo pot do Aljaske opravila brez vsakega prevoznega sredstva: povečini sta šla peš, pozimi pa sta se posluževala smučí. V Circle sta se ustavila, da bi zaslužila nekaj denarja, nato pa sta nameravala nadaljevati pot proti severu, do Severnega ledenega morja.

YUKON FLATS

Pri Circle se dotlej gorata pokrajina spremeni: svet je nižinski, tako da se do tedaj med gorami utesnjena struga Yukona nenadoma razširi. Tok reke postane izredno počasen, razdalja med enim in drugim bregom se naglo veča. Že tu, ko ni opravila niti polovice poti do morja, je reka ponekod široka več kot 5 in celo 6 milj, t.j. skoraj 10 kilometrov. Pojavijo se otoki in številni kanali, med katerimi ni vedno lahko najti pravo pot. Ta del imenujejo Yukon Flats.

Za Tomaža in Armena so se odslej pri plovbi postavljale drugačne težave: z upočasnjem tokom sta vsak dan napredovala za precej manj milj, kot doslej, pri tem pa sta morala stalno paziti, da se nista izgubila med stotinami kanalov. Že kmalu potem ko sta zapustila Circle, sta se znašla v labirintu kanalov, v katerem se je takorekoč pri vsakem zamahu z veslom odpirala kaka nova pot. Ni bilo vedno lahko odločati po kateri nadaljevati. Orientirala sta se s pomočjo podrobnih zemljevidov in kompasa, zgodilo pa se jima je tudi, da sta zgrešila smer in zaplula v kanale brez izhoda. Imela sta srečo, da sta se kmalu zavedala napake, se vr-

nila nazaj, odkoder sta prišla in potrpežljivo iskala pravo smer.

Tako ju je pot srečno vodila proti severu do Fort Yukona, ki leži približno 8 milj nad severnim tečajnikom. Ta kraj predstavlja najbolj severno točko celotnega toka reke, ki tu spremeni svojo smer za celih 90 stopinj in se začneja spuščati proti jugozahodu. Po kratkem postanku v Fort Yukonu sta se Tomaž in Armen spet spoprijela z Yukon Flats, kjer ju je tokrat čakala neprijetna dogodivščina. Že po nekaj miljah sta namreč zopet izgubila pravo smer, pa tudi nazaj nista mogla, tako zapleten je bil labirint kanalov, v katerem sta se znašla. Sklenila sta, da gresta kljub vsemu naprej. Dva dni sta tavalala med kanali, ne da bi vedela, če gresta v pravo smer in če bosta našla pot za naprej. Večkrat sta zašla v kako slepo ulico, iz katere sta se morala vrnati in izbirati kak drugi kanal. Končno se jima je sreča le nasmehnila, da sta priveslala na pravo strugo in priplula v Beaver. Zadovoljna sta bila, ne samo ker sta se izvlekla iz neprijetnega položaja, ampak tudi, ker sta od Fort Yukona sem opravila kar čeden kos poti.

KODIAK

Nižinski predel se je nadaljeval še nekaj destin milj, nato pa se je pri gorovju Rampart reka spet zožila. Tok je zopet postal bolj deroč, pred njima pa so bile spet brzice — Rampart Rapids. «Raje skozi brzice kot pa zopet med kanale,» sta pomislila Tomaž in Armen, ki ju ta ovira ni prav nič motila. Bolj kot zaradi valov in deroče vode sta si brzice zapomnila, ker sta tu prvič videla medveda.

Po neuspehu na svetovnem prvenstvu v Helsinkih Zopet rekordni skok Kitajca Zhu Jianhuaaja: kar 238 cm!

PEKING — Kitajski skakalec v višino Zhu Jianhua je zopet izboljšal svoj svetovni rekord v tej atletski panogi. Na državnem prvenstvu v Sangaju je letvico preskočil na višini 238 cm, s čimer se je izboljšal za en centimeter. Podvig je Kitajcu uspel v drugem poskusu, potem ko je brez težav premagal višine 236 cm, 230 cm, 234 cm. Po rekordu je skušal Zhu Jianhua preskočiti »zgodovinski zid« 240 cm, a je trikrat zapored podrl letvico.

Zhu Jianhua je star komaj 20 let in je peti sin uslužbenca prevoznikega podjetja iz Sangaja. Z atletiko se je začel ukvarjati pri enajstih letih, predvsem zato, da bi okrepil šibko težo, ki ga je v otroštvu prizadela pljučnica. Leta 1980 je na dijaških igrah v Italiji preskočil 219 cm, leto dni zatem pa je v Mehiki že skakal preko 225 cm. Kmalu zatem je izboljšal kitajski državni rekord 229 cm, ki je bil nepremagan celih deset let. Leta 1982 je na vseazijskih igrah preskočil 233 cm, junija letos pa je za centimeter izboljšal svetovni rekord vzhodnonemškega atleta Wessiga, ko

je v Pekingu skočil 237. Vse kaže tudi, da bo Zhu Jianhua prvi mož, ki se mu bo posrečilo preskočiti 240 cm.

Na svetovnem prvenstvu v Helsin-

kih je Zhu Jianhua, kot znano, preskočil »samo« 229 in se je moral zadovoljiti z bronasto kolajno. Delnemu neuspehu pa sta baje botrovala mraz in rahel padec kondicije.

Na odbojgarskem EP Italija boljša od Čecoslovaške

VZHODNI BERLIN (NDR) — V prvem srečanju finalnega dela evropskega odbojgarskega prvenstva je Italija po petih setih igre premagala Čecoslovaško. Šlo je za pravi maratonski boj, ki je trajal več kot dve uri. Vse je kazalo, da bo favorizirana Italija doživela nepričakovano gladek poraz, ki bi ji lahko preprečil visoko uvrstitev. »Azzurri« so s 15:11 izgubili prvi set, drugega pa so po visokim vodstvu s 13:6 prav tako zapravili z vrsto neverjetnih napak v končnici.

Šele tedaj so si neustavljivi Bertoli in tovariši nekoliko opomogli, čeprav še vedno niso igrali najbolje. V tretjem setu so zopet visoko povedli, če hi pa so jih dohiteli pri štirinajstici in so nato celo imeli na voljo »match« žogo. Tedaj so Italijani pokazali veliko mero značajnosti in so kljub velikim psihičnim obremenitvam izbojevali set.

Četrti in peti set sta bila zelo izenačena, saj sta se šesterki večkrat menjavali v vodstvu. Italijanom je šel sprejem precej od rok, od časa do časa pa so bili uspešni tudi v bloku. Peti set so odločili živci in pa kondicija, saj je tehnična raven igre znatno padla. Prandijski varovanci so bili prisrebnejši in Bertoli

je z udarcem, ki so ga nasprotniki blokirali v out, izbojeval petnajsto točko, ki Italijanom še zmeraj omogoča, da se borijo najmanj za bronasto kolajno, kar je več, kot so si pred pričetkom prvenstva sami nadejali.

Izidi prvega kola finalnega dela EP:
Italija - ČSSR 3:2 (11:15, 14:16, 17:15, 15:12, 15:12)
Poljska - Zahodna Nemčija 3:1 (15:11, 15:8, 10:15, 16:14)
Sovjetska zveza - Bolgarija 3:0 (15:7, 18:16, 15:12)

LESTVICA: Sovjetska zveza, Poljska 4, Bolgarija 2, Italija 2, Čecoslovaška in Zahodna Nemčija 0.
V finalnih srečanjih za uvrstitev od 7. do 12. mesta je med ženskami Italija s 3:1 (15:7, 15:10, 11:15, 15:12) premagala Francijo.

● **JUGOSLOVANSKI POKAL.** Včeraj so odigrali še dve tekmi za jugoslovanski nogometni pokal. Crvena zvezda je z dokajšnjo težavo (3:2) premagala Prištino, Galenika pa je izločila prvoligaša Željezničarja, s tem, da ga je premagala z 2:1.

● **AVELLINO JE DANKSKEGA NADALCA** Sorena Skova za 135 milijonov prodal berlinski Herti.

«Australia 2» dohitela «Liberty»

NEWPORT — Prvič v zgodovini »ameriškega pokala« bo potrebno izpeljati sedmo in odločilno regato. Včeraj je namreč »Australia 2« zadala ameriški jadrnici »Liberty« velik zaostanek (kar 4'08"), tako da je stanje sedaj izenačeno 3:3. Američani so sicer dokazali večjo spretnost, vendar jim je to kaj malo pomagalo proti očitno hitrejši avstralski jadrnici, ki se odlično znajde tudi v težavnih vremenskih razmerah (tudi včeraj je namreč pihal močan veter). Če ne bi Avstralcji doslej imeli smole (enkrat jih je zaustavila okvara, enkrat pa pomanjkanje vetra, ko so imeli nedosegljivo prednost petih minut), bi bilo tekmovanje že končano. Prav zato pa postajajo favoriti za končno zmago, s katero bi prvič po 132 letih končno osvojili »ameriški pokal«, ki ga Američani doslej niso še spustili iz rok.

Prve preizkusne vožnje na VN Anglije

BRANDS HATCH — Danes bodo opravili prve uradne poskusne vožnje za nedeljsko avtomobilsko dirko v formuli ena za VN Anglije, predzadnjo preizkušnjo letošnje sezone. Po zadnjih razpletih je na vrhu še vse odprto: v razmahu petih točk so namreč trije piloti (Prost 51, Arnoux 49, Piquet 46), pa tudi četrtouvrščeni Tambay (40 točk) matematično ni še povsem odrezan od končne zmage.

Po mnenju izvedencev naj bi tokrat gume odigrale odločilno vlogo. Renault razpolaga z gumami »michelin«, ki so primerne za katerokoli progo, medtem ko ima Ferrari s svojimi »goodyear« nekoliko težav, čeprav bi se v Angliji morale dobro odnesti. Vsekakor bo naloga vseh ena sama: zaustaviti Prosta, saj bi si z novo zmago praktično zagotovil letošnji naslov.

Danes in jutri v okviru mladinskih iger

V Trstu mladi atleti treh sosednih dežel

Medsebojno spoznavanje in navezovanje novih prijateljstev: to je smisel 10. mladinskih iger treh dežel, ki se bodo pričele danes v Trstu in katerih se bo udeležilo kar 231 mladih atletov iz naše dežele, Slovenije in avstrijske Koroške. Doslej so bile igre, katerih prva izvedba sega v leto 1974, v Vidmu, Celovcu, Novem mestu, Gorici, znova v Celovcu, na Ravnah, v Pordenonu, spet v Celovcu in pa v Tolminu.

Kot predvideva novi pravilnik, ki bo v veljavi do leta 1985, bo na »mladinskih igrah«, ki so razdeljene v triletno cikel, na sporedu sedem športnih disciplin: namizni tenis (moški in ženske), sabljanje (moški in ženske), tenis (mogki in ženske), streljanje (mešana ekipa), košarka in rokomet (moški), atletika (moški: 100, 400, 1500 m,

100 m ovire, 4x100 m, višina, daljina, krogla; ženske: 100, 200, 800 m, 80 m ovire, 4x100 m, višina, daljina, krogla).

Otvoritevna slovesnost bo danes zjutraj ob 11.30 na tržaški univerzi, kjer bodo spregovorili prorektor Antonini, deželni delegat CONI Civelli, predstavnik tržaške občinske uprave, deželni odbornik za turizem in šport Brancati ter vodje slovenske in koroške delegacije. Popoldne bodo na vrsti prva srečanja, in sicer na stadionu Grezar, na sedežu Ginnastice triestine in tržaškega Tennis Cluba ter v športni palači. Podroben spored posameznih tekmovalj pa je naslednji:

ATLETIKA
Ob 16. uri na stadionu Grezar: 100 m ovire (moški), višina (ženske), krogla (ženske), 80 m ovire (ženske);

100 m (moški), krogla (moški), 100 m (ženske), 1500 m (moški), višina (moški), daljina (ženske), 800 m (ženske), 400 m (moški), daljina (moški), 200 m (ženske), 4x100 m (moški), 4x100 m (ženske).

KOŠARKA
Ob 16. uri v telovadnici SGT: Slovenija - Koroška.

NAMIZNI TENIS
Ob 16. uri v telovadnici SGT: FJK - Slovenija (moški), FJK - Koroška (ženske).

TENIS
Ob 16.30 na igriščih tržaškega Tennis Cluba: Slovenija - Koroška (moški), FJK - Slovenija (ženske); Koroška - FJK (mešane dvojice).

ROKOMET
Ob 16. uri v športni palači: FJK - Koroška.

V soboto, 1. 10., se bo pričelo košarkarsko prvenstvo C-1 lige

Jadran že v prvem kolu z bivšim drugoligašem

Naši košarkarji bodo večino domačih tekem igrali ob nedeljah - Drevi bodo igrali prijateljsko srečanje v Repnu (19.00) proti ljubljanskemu Slovanu

V okviru priprav na bližnje košarkarsko prvenstvo C-1 lige bo drevi ob 19. uri v Repnu Jadranova združena ekipa igrala prijateljsko tekmo proti ljubljanskemu Slovanu. Naši košarkarji so se proti temu moštvu že pomerili pred kratkim, ko so bili na pripravah v Kamniku in ko so, kljub porazu, zapustili povsem dober vtis.

Drevišnje srečanje bo torej kot nalašč, da bo novi Jadranov trener Andrej Žagar preveril formo svojih varovancev, ki z dokajšnjimi ambicijami startajo na novo prvenstvo.

Letošnja C-1 liga pa se bo začela 1. oktobra. Italijanska košarkarska zveza je končno poslala spored srečanj, ki pa verjetno ni dokončen, saj bo lahko prišlo do več sprememb glede urnikov in celo dnevor (sobota ali nedelja), ko bodo igrali srečanja.

Velika novost glede Jadranovih tekem je ta, da bodo naši košarkarji večina domačih srečanj igrali ob nedeljah, in sicer ob 10.30. Naše društvo, trener in sami igralci seveda se s tem razporedom niso strinjali (ob sobotah zvečer, ko so trgovine zaprte itd., je bil obisk gledalcev množičen; poleg tega pa tudi naši košarkarji trenirajo v večernih urah, nekaj tekem pa bodo morali igrati zjutraj). Vse prošnje pa niso nič zalegle, kajti italijanska rokometna zveza je določila, da igrajo rokometni prvoligaši ob sobotah zvečer. V Trstu pa imamo dva prvoligaša, bo zato tržaška športna dvorana ob 20.30 zasedena.

Če dodamo še, da so Jadranovi navijači v prejšnjih prvenstvih že »rezervirali« vsako drugo soboto, da so se zbrali na Jadranovem srečanju, da

so po le-tem v večjih ali manjših skupinah malo pokramljali v kaki gostilni itd., potem je tudi jasno, da z novim razporedom ogromna večina Jadranovih navijačev ne more biti zadovoljna.

Tako ali drugače, s tem sporedom pa se je treba »sprijazniti«.

Sedaj pa k prvenstvu samem. Najprej naj povemo, da bo v Jadranovi skupini nekaj novih moštev. Le-ta pa so: Pescia (Pistoia), ki je izpadla iz B lige; Delfino Pesaro, Basket Ravenna in Fulfor Forli, ki so napredovali iz C-2 lige. Fiamma iz Bocna in Faraboli iz Fidenze pa sta lani nastopila v drugi skupini C-1 lige. Med novimi ekipami je tudi Servolana, ki je napredovala v to ligo. Škedenjci pa so stari znanci naših košarkarjev.

Stari znanci pa so tudi moštva kot so: Udinenord, Stefanel Treviso, San Bonifacio, Pedrini Castelfranco, Caveja Futura Forli, Beca Budrio, Maltinti Pistoia in Portus Naomis Pordenon. Te ekipe so lani nastopile skupno z Jadranom.

Še sedaj pa je v dvomu nastop pordenonskega društva, ki je krepko »razredčil« svoje vrste, obenem pa še ni uspel dobiti »sponsorja«.

Težko je sedaj predvideti, katera moštva se bodo borila za sam vrh, saj je v tem prvenstvu možno več presenečenj, kot se je pripetilo tudi lani. Kaže pa, da sta se za letošnjo ligo zelo ojačala Castelfranco in Treviso, ki sta bila sicer že lani (predvsem Castelfranco) med najmočnejšimi v skupini. Med favorite za prestop v višjo ligo kajpak pa sodi tudi naše moštvo, ki se že nekaj časa temeljito pripravljata na novo prvenstvo. Lani se je fantom veliki met le za las izmuznil.

Kako so se naši fantje pripravili in kam lahko letos merijo, bomo bržkone videli že v prvem kolu (sobota, 1. ok-

tobra), ko bo Jadran doma igral proti moštvu iz Pescie, ki je lani igralo v B ligi. (bl)

KVALIFIKACIJE ZA EP Portugalci brez težav

LIZBONA — V okviru kvalifikacij za nastop na evropskem nogometnem prvenstvu, ki bo prihodnje leto v Franciji, smo včeraj dobili še zadnji rezultat tekem, ki so jih odigrali v sredo, in sicer srečanja 2. skupine med Portugalsko in Finsko. Po predvidevanju so brez težav zmagali Portugalci, in sicer s 5:0.

LESTVICA 3. SKUPINE
Sovjetska zveza 4 3 1 0 9:1 7
Portugalska 3 2 0 1 4:6 4
Poljska 4 1 2 1 6:6 4
Finska 5 0 1 4 3:9 1

Turnir «Andrea Rapotetz»

Košarkarji Bora Radenske pred prvim uradnim nastopom

Košarkarji Bora Radenske bodo jutri opravili svoj prvi uradni nastop v letošnji sezoni. Borovi košarkarji se bodo udeležili turnirja »Andrea Rapotetz«, ki ga vsako leto prireja športno društvo Scoglietto. Poleg organizatorja in Bora Radenske bosta na turnirju sodelovala še Inter 1904 in Ginnastica Eisner, ki nastopata v D ligi.

Za Adrijana Sosiča in za njegove varovance — soigralce predstavlja

turnir Scoglietto priložnost za preverjanje forme in uigranosti moštva, čeprav je do začetka prvenstva še mnogo časa.

SPORED
Sobota, 24. septembra
15.30: SGT Eisner - Inter 1904
17.00: Scoglietto - Bor Radenska
Nedelja, 25. septembra
9.30: finale za 3. mesto
11.30: finale za 1. mesto
(Cancia)

Jadranove tekme v 1. delu C-1 lige

1. kolo (sobota, 1.10., ob 17.30 v Trstu): JADRAN - Pescia
2. kolo (sobota, 8.10., ob 18.00 v Pesaru): Delfino - JADRAN
3. kolo (nedelja, 16.10., ob 10.30 v Trstu): JADRAN - Servolana
4. kolo (sobota, 22.10., ob 18.30 v Vidmu): Udinenord - JADRAN
5. kolo (sobota, 29.10., ob 20.30 v Trstu): JADRAN - Stefanel
6. kolo (sobota, 5.11., ob 21.15 v Ravenni): Basket Ravenna - JADRAN
7. kolo (nedelja, 13.11., ob 10.30 v Trstu): JADRAN - Fiamma Bocen
8. kolo (sobota, 19.11., ob 20.30 v San Bonifacio): San Bonifacio - JADRAN
9. kolo (sobota, 26.11., ob 17.30 v Trstu): JADRAN - Faraboli Fidenza

10. kolo (nedelja, 4.12., ob 10.30 v Trstu): JADRAN - Pedrini Castelfranco
11. kolo (četrtak, 8.12., ob 17.30 v Forliju): Caveja - JADRAN
12. kolo (sobota, 10.12., ob 20.45 v Forliju): Fulgor - JADRAN
13. kolo (nedelja, 18.12., ob 10.30 v Trstu): JADRAN - Budrio
14. kolo (nedelja, 8. 1. 1984, ob 17.30 v Pordenonu): Portus Naomis - JADRAN
15. kolo (sobota, 14.1., ob 20.30 v Trstu): JADRAN - Maltinti Pistoia.

Datumi in urniki tekem pa še niso dokončni. Jadranovci bodo svoja domača srečanja igrali v tržaški športni palači. Predvideva se, da bodo naši košarkarji v tem prvenstvu za razna gostovanja opravili približno 8.500 km.

Naročnina: Mesečna 9.000 lir - celoletna 108.000 lir. - V SFRJ štampiljka 6,00 din, naročnina za zasebne mesečno 100,00, letno 1000,00 din, za organizacije in podjetja mesečno 140,00 letno 1400,00 din.
Poštni tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 11-5374
Za SFRJ - žiro račun 50101-603-45361
ADIT - DZS 61000 Ljubljana
Gradišče 10/II. nad. - telefon 223023

Oglaš - Ob delavnikih: trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 39.000 lir. Finančni in legalni oglaš 2.900 lir za mm višine v širini 1 stolpca. Mali oglaš 550 lir beseda. Ob praznikih: povisek 20% IVA 18%. Osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. Oglaš iz dežele Furlanije - Julijske krajine se naročajo pri oglašnem oddelku ali upravi, iz vseh drugih dežel v Italiji pri SPI.

primorski dnevnik

23. septembra 1983

TRST Ul. Montecchi 6 PF 559
Tel. (040) 794672 (4 linije) - Tlx 460270
GORICA Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723
ČEDAD Stretto De Rubeis 20
Tel. (0432) 731190
Odgovorni urednik Bogumil Samsa

Izdaja
in tiska

ZTT
Trst

Član italijanske
zveze časopisnih
založnikov FIEG

Najditelj poneverjenega gradiva na svobodi Časnikar G. Heidemann in Hitlerjevi dnevniki

BONN — Časnikar Gerd Heidemann, ki je zahodnonemškemu tedniku «Stern» zagotovil Hitlerjeve dnevnike, kateri so se potem izkazali za sad domišljije nekega starinarja, ki zbira «nacistične zanimivosti», je po sedmih tednih zapora spet na svobodi. Znano je, da so lažni Hitlerjevi dnevniki povzročili veliko prahu in jih je prišteti med največje novinarske «nezgode» v ZRN po vojni.

Heidemannov odvetnik je obrazložil odločitev preiskovalcev, da izpustijo časnikarja na začasno svobodo: prepričali so se namreč, da Heidemann ni obdržal zase glavne 56 milijard lir, kolikor jih je revija namenila lastniku lažnih dnevnikov. Kljub temu držijo proti Heidemannu še vse obtožbe in na svobodi je zato, ker ne more zbežati iz ZRN in se mora predstaviti na procesu.

Istočasno s Heidemannovo osvoboditvijo je «Stern» objavil posebno raziskavo v zvezi z «nezgodo» objavljanja lažnih dnevnikov, kar še dodatno otežuje časnikarjev položaj. Heidemann naj bi namreč prisilil odgovorne pri reviji, da kupijo dnevnike kot mačko v žaklju, ne da bi imeli možnost preverjati njihovo verodostojnost. Odločitev, da se lažni Hitlerjevi dnevniki objavijo, pa je prevzel predsednik upravnega sveta «Sterna» Manfred Fischer, ki pa je mogel pregledati samo del gradiva, nakar so ga Heidemann in še nekateri drugi pri «Sternu» prepričali, da gre za avtentična Hitlerjeva pričevanja. In kako bi lahko sploh preverjali, ko je bilo treba držati vso zadevo v strogi tajnosti, da ne bi konkurenca stegovala rok po dnevnikih. Pozneje, ko so nemški izvedenci neizpodbitno dokazali, da gre za falzifikate, so funkcionarji «Sterna», ki so vpleteni v zadevo priznali, da so ravnali neodgovorno.

Silhuete obtožujejo argentinsko hunto

Na Trgu De Mayo v Buenos Airesu so svoji izginulih demokratičnih aktivistov nalepili na zidove na tisoče obrisov ljudi brez obraza. Istočasno se je na trgu, kjer se že nekaj let zbirajo matere žrtev argentinske represije, začel 24-urni protestni shod, s katerim argentinski demokrati zahtevajo, naj vlada vendarle kaznuje tiste, ki so odgovorni za množične umore delavcev, sindikalistov, demokratov

(Telefoto AP)

Umor v Passonsu: odkrili ime morilca

VIDEM — Z neverjetnim odkritjem se zaključuje in pojasnjuje afera skrivnostne smrti starejšega moškega in mladega dekleta v kraju Passons pri Vidmu, ki je tni dni polnila videmsko črno kroniko.

Po prvih vesteh so truplo moškega, ki so ga odkrili skupaj z mrtvim dekletom v temnem mercedesu, identificirali za 53-letnega Ernesta Rnarda. Že v sredo pa se je izkazalo, in včeraj so orožniki novico dokončno potrdili, da gre za 46-letnega Josepha Meyerja, nemškega državljanu nomadskega porekla. Do odkritja so preiskovalci prišli s pomočjo neke bivše Meyerjeve prijateljice Anne Leitner, s katero je moški upravljal hotel Villa Grazia v Naborjetu. Pričevanje ženske sta včeraj potrdili tu-

di dve Meyerjevi sestri, ki sta prišli iz Nemčije.

Preiskovalci so po obdukciji trupel tudi delno ugotovili, kako je do smrti prišlo. Vsekakor bodo s preiskavami še nadaljevali, saj nekatere točke niso dokončno pojasnjene. Orožniki menijo, da je Meyer po burnem prepiru svojo mlado prijateljico 24-letno Silvano Tomado umoril in si nato še sam vzel življenje. Za umor pa se je Meyer baje odločil, ker dekle ni hotelo nadaljevati z njim ljubezenskega razmerja in je sklenilo, da se vrne domov.

Tomadova je bila namreč poročena in je imela dva otroka. Preiskovalci pa niso še ugotovili, kako je moški dekle pokončal. Na dekletovem tru-

plu so vidne rane, kar vzbuja sum, da jo je Meyer umoril z nožem. Orožniki pa ne izključujejo možnosti, da jo je najprej zadušil s plinom in se nato v «zločinski ihti maščeval nad dekletom še z rezilom.

Včeraj so v Nemeh pospremili mlado Tomadovo na zadnji poti Namestnik državnega pravdnika Buonocore pa ni še izdal dovoljenja za pokop Josepha Meyerja.

TEL AVIV — Izrael je podpisal z norveško petrolejsko družbo Statoil pogodbo o dobavi nafte. Norveška bo po pogodbi v prihodnjih 12 mesecih izvozila v Izrael 500.000 ton nafte.

V Judovsko državo izvažajo črno zlato še Mehika in Egipt.

Slastno kosilo s človeškimi trupli

LIMA — Kaj se lahko zgodi tistim, ki krađejo živino? Lahko to, da jih kdo drugi poje namesto sočnega ovčjega mesa. Zgodilo se je v vasi Totorani v perujskih Andah. Sedem oseb je skušalo ukrasti nekaj glav ovac, a so jih kmetje zalotili in neusmiljeno pobili. In kaj narediti s trupli? Priredili so ljudsko veselico, jih lepo spekli na žaru in nato pojedli, vse skupaj pa zalili z izobno pijačo, ki jo naredijo iz sladkornega trsa. Brez plesa tudi ne gre in plesali so do zore.

Da ne bo nesporazumov: v perujskih Andah že nekaj mesecev ne dežuje, tako da je prebivalstvo na koncu moči. To pa seveda ne opravičuje kanibalstva.

Benignijeve nezgode s Cerkvijo

REGGIO EMILIA — Filmski igralec in izredno priljubljeni komik Roberto Benigni ima spet težave z italijansko cerkvijo, kot že nekajkrat doslej. Na pravkar končanem vsedravnem festivalu «l'Unità» v Reggio Emilii, naj bi se spet obregnil v cerkvene ustanove. Seveda, njegov nastop je izredno številno občinstvo navdušeno pozdravilo, na drugi strani pa ni bilo treba dolgo čakati na zoločne reakcije katoliških krogov in politikov iz vrst KD.

Sedaj je vsa zadeva v rokah državnega pravdnika iz Reggio Emilie, ki je začel sodni postopek proti igralcu v smislu čl. 42 kazenskega zakonika («žalitev državne vere»).

Lekcija ljubezni in vojne

Italijanski tenor Luciano Pavarotti je požel znaten uspeh v Chicagu v vlogi Radamesa v Verdijevi Aidi. Največjo pozornost pa je pritegnila scena s kipi, ki spominjajo na afriško umetnost

(Telefoto AP)

Grace Kelly v ozkem krogu blaženih?

RIM — Pred leti je Cerkev znižala število «uradnih» svetnikov, saj jih je bilo preveč za spomin običajnega vernika in ne samo za njega. Račun «čistke» pod nebeškim svodom so plačali številni priznani svetniki, med katerimi tudi neapeljski San Gennaro, ki ostaja le krajevni svetnik in je torej prešel v drugo ligo.

Medtem pa se sedaj poraja možnost, da se venec svetnikov obogati z novim imenom, s povsem atipično osebnostjo za nebeško podnebje. «Kandidat za svetnico» je postala Grace Kelly, filmska igralka in princesa, ki je tragično preminula v prometni nesreči pred letom dni. Že res, da je bila vedno «zvezda» in torej kar blizu neba, nebeških svodov, po katerih korakajo svetniki, pa se vseeno ni mogla dotakniti. Pa pustimo v nemar šale; stvar je namreč zelo resna. V Rimu in v Hollywoodu že zbirajo podpise, brez katerih ni mogoče začeti nobenega postopka za beatifikacijo.

Vatikan se zaenkrat še ni izrekel o zamisli, ki jo je sprožil don Piero Pintus, župnik rimske fars San Lorenzo in Lucina. Na maši zadušnici ob obletnici smrti

Grace Kelly je namreč nedvoumno sprožil zamisel, da je treba princeso spraviti med svetnike. V podporo svojega predloga Pintus navaja «vzorno življenje», ki ga je prebila v civilizaciji, za katero sta značilna «hedonizem in potrošniška miselnost». Don Pintus obenem dodaja, da je igralka - princesa v svojih «številnih in skladnih» izkušnjah v filmih, kot mati in vladarka «vedno izpovedovala vrednote vere, v molitvi in pri vodenju dolžnosti do svoje države». Navsezadnje pa to ni niti mnogo, a za don Pintusa, ki je rojen v Monakovem, (njegovo zamisel pa podpirajo močni in petični komiteji po Ameriki in Evropi) je to čisto dovolj.

Seveda pa morajo uradni predlog dati v princesinem rodnem mestu Philadelphii, saj bi bilo nerodno, da bi bil pobudnik princ Ranieri.

Če pa je Jezus Kristus postal «superstar», kot je naslov znanega spektakla, zakaj ne bi Grace postala svetnica. Če ne danes, vsaj čez nekoliko vekov, vsaj toliko kolikor je potrebovala devica Orleanska, da je z grmade dospela v svet blaženih.

Jack London: Mehikanec (2.)

riše: Radiša Milošević

IME MI JE FILIPE
RIVERA...
VELIKO DELATI ZA
MEHIŠKO REVOLUCIJO...

KO JE SLIŠALA NARILE
IN ČRNE PRIŠLEKOVE
BESEDE, JE DEKLE NEHA
LO TIPRATI...

VODJE REVOLUCIONARNE
HUNTE SO IZMENJALI
PRESEKATE POLEGE...